১

➤ অট'চালকজনে লোকজনক কি বুলি প্ৰশ্ন সুধিছিল ?

....।

➤ লোকজনৰ কি প্ৰশ্নৰ উত্তৰত অট'চালকজনে এই বুলি কৈছিল ?

....।

unicef for every child

লিখোঁ

২

প্ৰশ্ন ঃ মাজুলীলৈ কিয় পৰ্যটক আহে ?

....

....

....

....

....

প্ৰতিবছৰে অসমৰ সত্ৰীয়া সংস্কৃতিৰ ৰাজধানী মাজুলীলৈ বহু দেশী-বিদেশী পৰ্যটক আহে।

প্ৰশ্ন ঃ মাজুলীলৈ পৰ্যটকসকলে কি কি চাবলৈ আহে ?

....

....

....

....

....

বিশ্বৰ বৃহত্তম নদী-দ্বীপ মাজুলী। মাজুলীৰ জনজীৱন তথা কৃষ্টি-সংস্কৃতি-সভ্যতাৰ বিষয়ে জানিবলৈ ইয়ালৈ বহু পৰ্যটক

মাজুলীলৈ বিদেশী পৰ্যটক

মাজুলীৰ সত্ৰীয়া-সংস্কৃতি পৰ্যটকসকলৰ অন্য এক আকৰ্ষণ। সত্ৰীয়া সংস্কৃতি ওপৰত বহু পৰ্যটকে গৱেষণা কৰিবলৈ লৈছে।

প্ৰশ্ন ঃ মাজুলী কিয় বিখ্যাত ?

....

....

....

....

....

প্ৰলয়ংকাৰী বানৰ কবলত পৰা মাজুলীৰ জনজীৱনৰ বিষয়ে তেওঁলোকে অধ্যয়ন কৰে।

প্ৰশ্ন ঃ মাজুলীত কিয় বানপানী হয় ?

....

....

....

....

....

মিলাওঁ

৩

মাজুলীলৈ বিদেশী পৰ্যটক

প্ৰতিবছৰে অসমৰ সত্ৰীয়া সংস্কৃতিৰ ৰাজধানী মাজুলীলৈ বহু দেশী-বিদেশী পৰ্যটক আহে।

বিশ্বৰ বৃহত্তম নদী-দ্বীপ মাজুলী। মাজুলীৰ জনজীৱন তথা কৃষ্টি-সংস্কৃতি-সভ্যতা বিষয়ে জানিবলৈ ইয়ালৈ বহু পৰ্যটক আহে।

মাজুলীৰ সত্ৰীয়া-সংস্কৃতি পৰ্যটকসকলৰ অন্য এক আকৰ্ষণ। সত্ৰীয়া সংস্কৃতি ওপৰত বহু পৰ্যটকে গৱেষণা কৰিবলৈ লৈছে।

প্ৰলয়ংকাৰী বানৰ কবলত পৰা মাজুলীৰ জনজীৱনৰ বিষয়ে তেওঁলোকে অধ্যয়ন কৰে।

unicef
for every child

মাজুলীৰ বিষয়ে জানোঁ

৪

মাজুলী অসমৰ ব্ৰহ্মপুত্ৰ নদীৰ মাজত থকা এটা নদীদ্বীপ। মাজুলী বিশ্বৰ আটাইতকৈ ডাঙৰ নদীদ্বীপ। মাজুলী মহাপুৰুষীয়া ধৰ্ম আৰু সত্ৰীয়া সংস্কৃতিৰ পীঠকেন্দ্ৰ।

মাজুলীয়ে নদীদ্বীপৰ আকাৰ লোৱাৰ আগতে দিহিং আৰু ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ মাজৰ ঠাইখণ্ডক মজালি বা মাজালি বোলা হৈছিল। 'মাজুলী' নামৰ উৎপত্তিৰ দিশৰ পৰা সাহিত্যাচাৰ্য অতুল চন্দ্ৰ হাজৰিকদেৱে সন্ধি ভাঙি দেখুৱাইছে যে 'মা' + 'জুলী' = মাজুলী হৈছে। য'ত 'মা' = মা লক্ষ্মী আৰু 'জুলী' = জোলোঙা/ভঁৰাল। এসময়ত শস্যে-মৎস্যে নদন বদন অৱস্থা হোৱাৰ বাবে মাজুলীক মা লক্ষ্মীৰ জোলোঙা বা ভঁৰাল বুলি অভিহিত কৰা যেন ধাৰণা হয়।

১৯০১ চনত মাজুলীৰ মাটিকালি ১২৫০ বৰ্গকিল'মিটাৰ (৪৮৩ বৰ্গমাইল) আছিল, কিন্তু গৰাখহনীয়াৰ ফলত ২০০৮ চনত ইয়াৰ মাটিকালি হয়গৈ ৮৪৮ বৰ্গকিল'মিটাৰ (১৮৬ বৰ্গমাইল)।

বিভিন্ন সুত্ৰৰ পৰা সংগ্ৰহ কৰে তথ্য অনুযায়ী মাজুলীৰ মাটিকালি এনেধৰণৰ —

১৯০১ চনত	———	১২৫০ বৰ্গকিল'মিটাৰ (৪৮৩ বৰ্গমাইল)
১৯৬৬-১৯৭৫ চনত	———	৭০৬ বৰ্গকিল'মিটাৰ (২৭২ বৰ্গমাইল)
১৯৯৮ চনত	———	৫৭৮ বৰ্গকিল'মিটাৰ (২২৩ বৰ্গমাইল)
২০০৮ চনত	———	৪৮৪ বৰ্গকিল'মিটাৰ (১৮৬ বৰ্গমাইল)

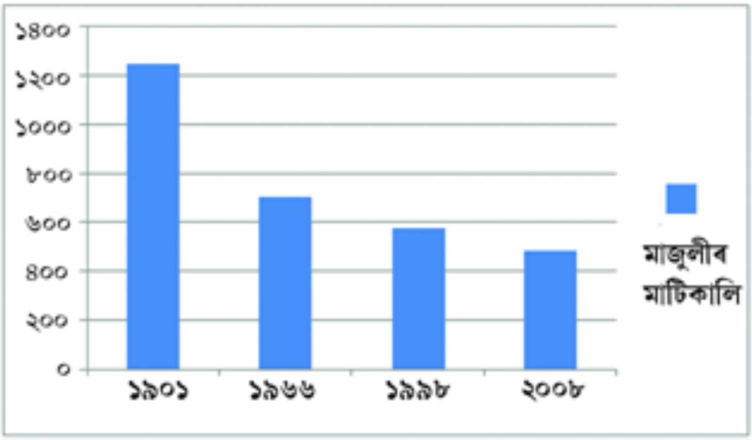

কাৰ্য - মাজুলীৰ মাটিকালি এনেদৰে কমি গৈ থাকিলে ২০৫০ চনত মাজুলীৰ মাটিকালি কিমান হ'বগৈ ?

....

....

....

unicef
for every child

বানপানী কিয় হয় ?

৫

অসমত প্ৰতিবছৰে প্ৰলয়ংকাৰী বানপানী হয়। বানপানীত আমাৰ বহুটো ক্ষতি হয়। বাৰিষা কালত হোৱা অতিপাত বৰষুণৰ বাবেই বানপানী হয়।

ইয়াৰোপৰিও ভূমিকম্প, ভূমিস্খলন আদি সঘনাই হৈ থকাৰ বাবে নদীৰ তলভাগ বাম হৈ পৰাৰ বাবে নদীয়ে পানী বহন কৰিব নোৱাৰে আৰু পানী দুয়োকাষে উপচি পৰে। ফলত বানপানী সৃষ্টি হয়। তাৰোপৰি মথাউৰি ভঙাৰ বাবেও বানপানী হয়।

কাৰ্যকেইটা কৰোঁ –

১) তোমালোকৰ ঠাইত বানপানী হয় নে ? যদি হয়, নৈৰ বাবে হয় নে আন কাৰণত হয় ?

....

২) কি কি কাৰণত বানপানী হয় ?

....

....

৩) বানপানী ৰোধৰ বাবে তুমি কি কি কৰিবা ?

....

....

unicef for every child

৬

বানপানীৰ ভাল আৰু বেয়া ফল

ভাল ফল

জলচৰ প্ৰাণীবোৰৰ বংশ বৃদ্ধিত সহায় কৰে।

মাটিৰ পলস পোলাই উৰ্বৰতা বৃদ্ধি কৰে।

চৰ-চাপৰি অঞ্চলত পানী যোগান হয়।

ভাল ফল

বেমাৰ-আজাৰ বৃদ্ধি পায়।

খেতি পথাৰ নষ্ট কৰে।

পশুধনৰ ক্ষতি হয়।

লোকসকল গৃহহীন হয়।

স্কুল-কলেজ আদি ব্যাহত হয়।

পথ যোগাযোগ ব্যাহত হয়।

খোৱাপানীৰ উৎসসমূহ দূষিত হয়।

unicef for every child

➤ বানপানীৰ প্ৰভাৱ আৰু প্ৰতিকাৰ সম্পৰ্কে নিজৰ কথাৰে ১০ শাৰী বাক্য লিখোঁ।

unicef
for every child

গৰাখহনীয়া ৰোধ কৰিবলৈ লোৱা ব্যৱস্থাসমূহ

৮

শিলেৰে বন্ধা পাৰ।

জিঅ' বেগেৰে বন্ধা পাৰ।

নদীৰ পাৰত পাৰ্কুপাইনৰ ব্যৱস্থা।

নদীৰ পাৰত গছ পুলি ৰোপণ।

কাৰ্য – ওপৰৰ কোনটো ব্যৱস্থা গৰাখহনীয়া ৰোধ কৰিবৰ বাবে উপযুক্ত বুলি তুমি ভাৱা আৰু কিয় ?

....

....

....

....

unicef
for every child

পঢ়োঁ

৯

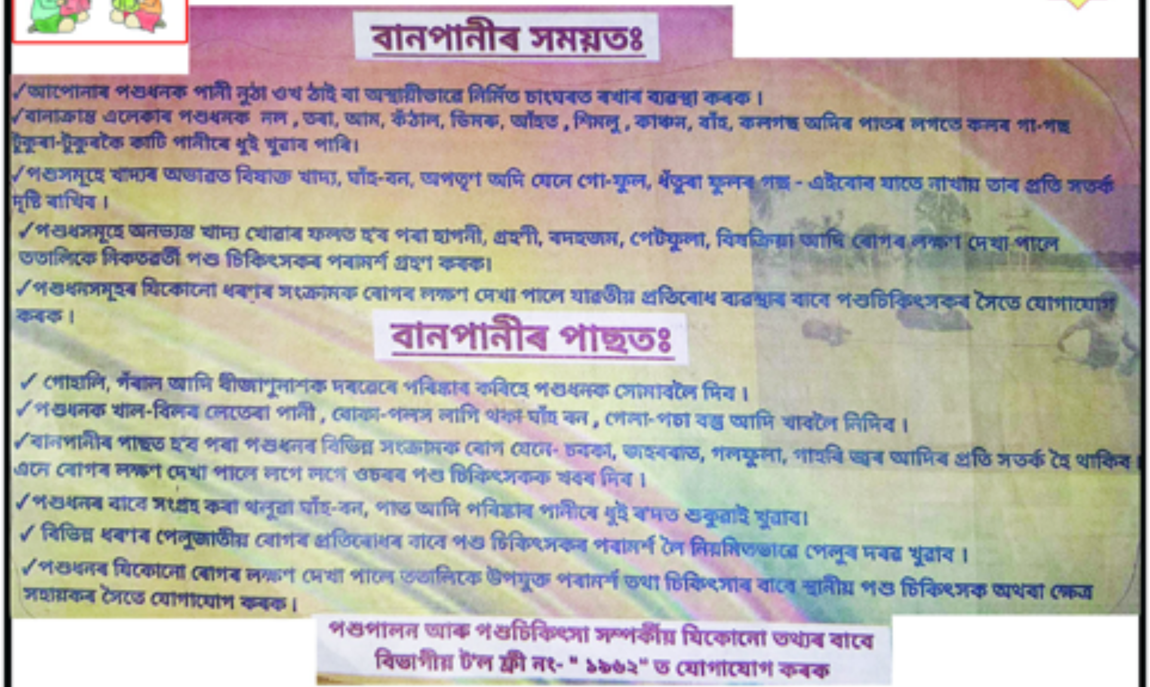

বাক্যবোৰ শুদ্ধকৈ লিখোঁ

- পশুধনসমূহে খাদ্যৰ অভাৱত বিষাক্ত খাদ্য, ঘাঁহ-বন, অপতৃণ আদি যেনে গো-ফুল, ধঁতুৰা ফুলৰ গছ – এইবোৰ যাতে খায় তাৰ প্ৰতি সতৰ্ক দৃষ্টি ৰাখিব।

....

....

- আপোনাৰ পশুধনক পানী উঠা চাপৰ ঠাই বা অস্থায়ীভাৱে নিৰ্মিত চাংঘৰত ৰখাৰ ব্যৱস্থা কৰক।

....

- গোহালি, গঁৰাল আদি বীজানুনাশক দৰবেৰে পৰিষ্কাৰ নকৰাকৈ পশুধনক সোমাবলৈ দিব।

....

- পশুধনৰ বাবে সংগ্ৰহ কৰা থলুৱা ঘাঁহ-বন, পাত আদি অপৰিষ্কাৰ পানীৰে ধুই ৰ'দত নুশুকুৱাই খুৱাব।

....

- পশুপালন আৰু পশুচিকিৎসা সম্পৰ্কীয় যিকোনো তথ্যৰ বাবে বিভাগীয় ট'ল ফ্ৰী নং- '১৬৯২' ত যোগাযোগ কৰিব।

....

....

unicef for every child

ছবিখন চাওঁ আৰু তলৰ কাৰ্যকেইটা কৰোঁ

১০

বান বিধ্বস্ত কাজিৰঙাত ওখ স্থান বিচাৰি ৰাষ্ট্ৰীয় ঘাইপথ অতিক্ৰম গজেন্দ্ৰ বাহিনীৰ। ফটো ঃ দৈনিক জনমভূমি

১) হাতীবোৰ ৰাজপথলৈ কিয় ওলাই আহিছে ?

....

....

২) এনেদৰে হাতীৰ জাক ৰাজপথলৈ ওলাই আহিলে কি ঘটনা ঘটিব পাৰে ?

....

....

২) এই বন্যপ্ৰাণীবোৰক আমি কেনেকৈ সহায় কৰিব পাৰোঁ মোৰ মতামত আগবঢ়াওঁ ?

....

....

....

unicef
for every child

অসমৰ মানচিত্ৰ

➤ মানচিত্ৰৰ সহায়ত অসমৰ জিলা কেইখনৰ নাম লিখোঁ।

....

....

....

➤ অসমৰ কোনকেইখন জিলাত বানপানী হয় আৰু কিয় হয় লিখোঁ।

....

....

....

প্ৰকল্প কাৰ্য

১২

ৰেইনগজ প্ৰস্তুত কৰোঁ

ৰেইনগজ কি — ৰেইনগজ হ'ল বৰষুণৰ পৰিমান জোখা একক।

প্ৰয়োজনীয় সামগ্ৰী ঃ- এটা খালী বটল, এডাল স্কেল আৰু এটা মাৰ্কাৰ পেন।

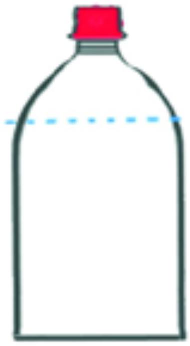

চিত্ৰ - ১
চিত্ৰত দেখুওৱা ধৰণৰ এটা বটল লোৱা।

চিত্ৰ - ২
বটলটোৰ ওপৰৰ ফালে কাটি লোৱা।

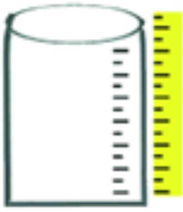

চিত্ৰ - ৩
এতিয়া বটলটোত এডাল স্কেলৰ সহায়ত চেন্টিমিটাৰৰ জোখসমূহ দাগ দিয়া।

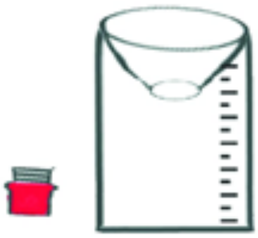

চিত্ৰ - ৪
চিত্ৰত দেখুওৱাৰ ধৰণে সাঁফৰটো কাটি লৈ বটলটোৰ ওপৰ অংশ ভৰাই লোৱা।

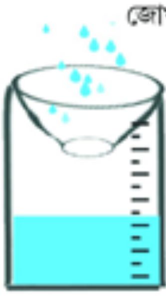

চিত্ৰ - ৫
এতিয়া এডোখৰ মুকলি ঠাইত পাত্ৰটো ৰাখি বৰষুণৰ পানী সোমাবলৈ দিয়া আৰু কিমান ছেন্টিমিটাৰ পানী জমা হৈছে হিচাপ কৰা।

এই ৰেইনগজটোৰ সহায়ত এটা সপ্তাহৰ কোন দিনা কিমান পৰিমাণৰ বৰষুণ হৈছে উলিয়াওঁ
(প্ৰত্যক দিনা পানীৰ পৰিমাণ জোখ লোৱাৰ পাছত পাত্ৰটো খালী কৰি ৰাখিব লাগে।)

তাৰিখ							
বৰষুণৰ পৰিমাণ							

unicef for every child

অনিতাই সজা 'ৰেইনগজ'টোৰ সহায়ত যোৱা সপ্তাহৰ কোন দিনা কিমান পৰিমাণৰ বৰষুণ হৈছিল তাৰ হিচাপ এনেধৰণে ৰাখিছিল –

ক্ৰ নং	তাৰিখ	বাৰ	বৰষুণৰ পৰিমাণ
১	০৩-০৮-২০২০	সোমবাৰ	০
২	০৪-০৮-২০২০	মঙ্গলবাৰ	৫
৩	০৫-০৮-২০২০	বুধবাৰ	১২
৪	০৬-০৮-২০২০	বৃহস্পতিবাৰ	৮
৫	০৭-০৮-২০২০	শুক্ৰবাৰ	০
৬	০৮-০৮-২০২০	শনিবাৰ	২৩
৭	০৯-০৮-২০২০	দেওবাৰ	৮

অনিতাই হিচাপ কৰি পালে যে এই সপ্তাহটোত হোৱা মুঠ বৰষুণৰ পৰিমাণ আছিল - **৫৬ ছেন্টিমিটাৰ** আৰু সপ্তাহটোত হোৱা গড় বৰষুণৰ পৰিমাণ আছিল – **৮ ছেন্টিমিটাৰ**।

অনিতাই সপ্তাহটোত হোৱা বৰষুণৰ গড় উলিয়াবলৈ যাওঁতে মুঠ বৰষুণৰ পৰিমাণক মুঠ দিন কেইটাৰে হৰণ কৰিছিল, অৰ্থাৎ —

$$\text{গড়} = \frac{\text{৫৬ (মুঠ বৰষুণৰ পৰিমাণ)}}{\text{৭ (দিন)}} = \text{৮}$$

কাৰ্য ঃ তোমাৰ চাৰিজন বন্ধুৰ বয়স ক্ৰমে ৮ বছৰ, ৭ বছৰ, ৬ আৰু ৫ বছৰ হ'লে তেওঁলোকৰ গড় বয়স কিমান উলিওৱা।

সমাধান ঃ ....

....

অনিতাই কোনদিনা কিমান পৰিমাণৰ বৰষুণ হৈছিল সেইয়া অধিক সহজে দেখুৱাবলৈ তলত দিয়া দণ্ড চিত্ৰখন অংকণ কৰিছিল

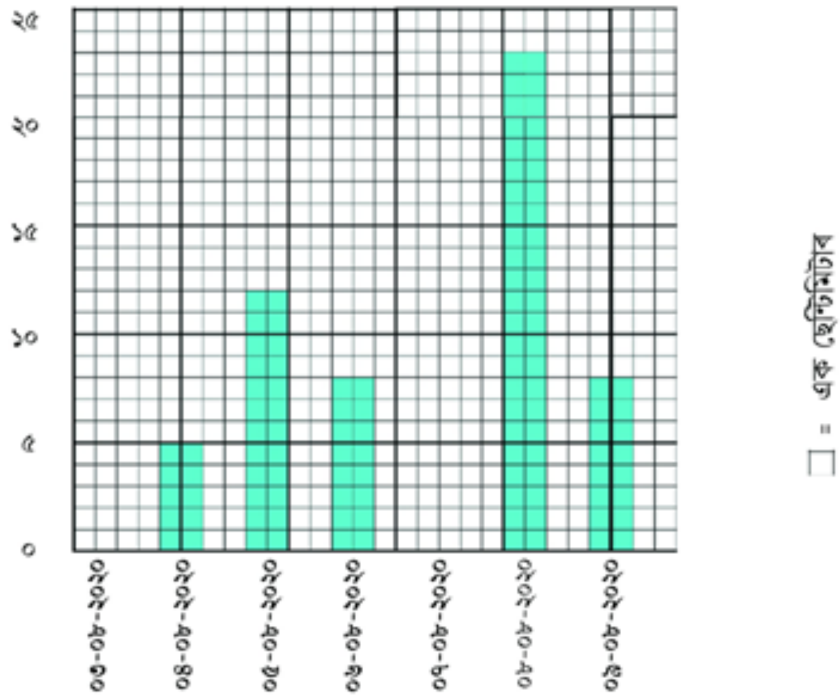

➤ **ওপৰৰ দণ্ডচিত্ৰখনৰ সহায়ত তলৰ কাৰ্যকেইটা কৰোঁ**

১) কোনদিনা আটাইতকৈ বেছি বৰষুণ দিছিল ?

....।

২) কোন কোন তাৰিখে সমান পৰিমাণৰ বৰষুণ দিছিল ?

....।

৩) বৰষুণৰ পৰিমাণ অনুসৰি তাৰিখবোৰ একাদিক্ৰমে সজাওঁ।

....।

মোৰ ৰেইনগজটোৰ সহায়ত পোৱা পৰিমাণসমূহকো গড় উলিয়াও আৰু দণ্ডচিত্ৰত প্ৰকাশ কৰোঁ।

কেলেণ্ডাৰ চাই কোন মাহত কি হয় লিখোঁ

১৫

জানুৱাৰী মাহত : ....

ফেব্ৰুৱাৰী : ....

মাৰ্চ : ....

এপ্ৰিল : ....

মে' : ....

জুন : ....

জুলাই : ....

আগষ্ট : ....

ছেপ্টেম্বৰ : ....

অক্টোবৰ : ....

নৱেম্বৰ : ....

ডিচেম্বৰ : ....

unicef for every child

এটি কলি দুটি পাত

অসমৰ চাহৰ ইতিহাস ঃ

১৮২৩ চনত ৰবাৰ্ট ব্ৰুচ নামৰ এজন ইংৰাজ বেপাৰী ৰংপুৰ আৰু গড়গাঁৱলৈ গৈছিল। ৰবাৰ্ট ব্ৰুচ প্ৰথমে চাও ফা পুৰন্দৰ সিংহৰ আৰু পাছত চাও ফা চন্দ্ৰকান্ত সিংহৰ এজেন্ট আছিল। ৰবাৰ্ট ব্ৰুচে বেপাৰ সংক্ৰান্তত অসমৰ বিভিন্ন সম্প্ৰদায়ৰ লগত যোগাযোগ ৰাখিছিল। তেওঁক চিংফৌৰ বীচা গামে চাহ গছৰ সন্ধান দিছিল আৰু কেইটামান চাহ পুলি দিছিল আৰু তাৰ সলনি ব্ৰুচে গামক ধঁপাত ভৰাই লোৱা এটা বাজনা-টেমা উপহাৰ দিছিল।

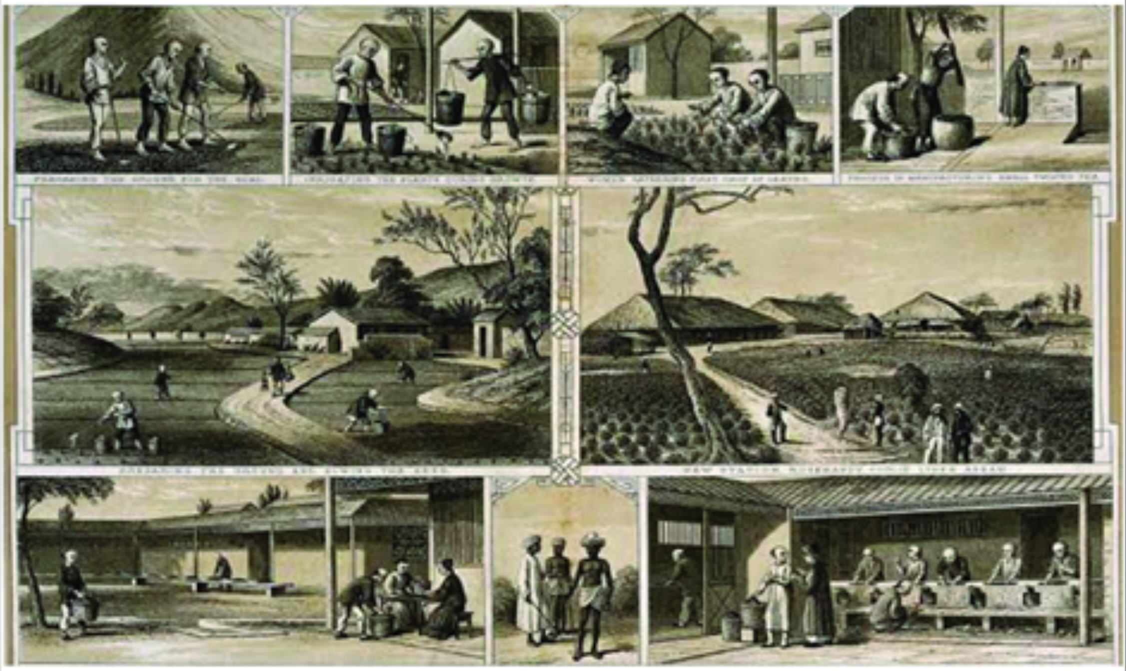

কাৰ্য ঃ অন্য খেতিতকৈ চাহ খেতিক অধিক গুৰুত্ব দিয়াৰ কাৰণ কি বুলি তুমি ভাবা ?

....

....

....

অসমৰ চাহে ৰাজ্যখনৰ অৰ্থনীতিত গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা লৈ অহাৰ লগতে আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় পৰ্যায়ত সৰু ৰাজ্যখনৰ চিনাকি দাঙি ধৰি আহিছে। ভাৰতে চাহ উৎপাদনত বিশ্বৰ ভিতৰতে দ্বিতীয় স্থান অধিকাৰ কৰিছে। ভাৰতে এই সফলতা অসমৰ বাবেই লাভ কৰিছে। উল্লেখযোগ্য যে ব্ৰিটিছসকলৰ দিনৰ পৰাই চাহ উদ্যোগটোৱে ৰাজ্যখনৰ অৰ্থনীতিত বৃহৎ ভূমিকা লৈ আহিছে। ব্ৰিটিছৰ শাসনৰ সময়ত চাহৰ বাবেই অসমৰ পৰিচয় বিদেশত অতি চিনাকি হৈ পৰিছিল। এতিয়াও ৰাজ্যখনত এই খেতি প্ৰচুৰ জনপ্ৰিয়তাৰ মাজত আছে। বিশেষকৈ উজনি অসমত ব্যাপকভাৱে চাহ খেতি কৰা হয়। ক্ষুদ্ৰ চাহ খেতিয়কসকলৰ অৱদান এই ক্ষেত্ৰত বিশেষভাৱে উল্লেখযোগ্য। উজনিৰ বহু খেতিয়কে অন্য খেতিৰ পৰা চাহ খেতিলৈ নিজৰ প্ৰব্ৰজন অব্যাহত ৰাখিছে। এনে পৰিপ্ৰেক্ষিতত অসমত চাহ উৎপাদনৰ হাৰ ক্ৰমাগত ভাৱে উৰ্দ্ধমুখী হৈছে আৰু ই দেশৰ অৰ্থনীতিত ডাঙৰ অৱদান দি আহিছে।

➤ **চাহ উদ্যোগটোৱে অসমত তলত দেখুওৱা দিশসমূহত কেনেদৰে প্ৰভাৱ পেলাইছিল ?**

চাহ বাগিছা

অৰ্থনীতি বিকাশ

....

....

....

....

....

সামাজিক বিকাশ

....

....

....

....

....

অন্যান্য

....

....

....

....

....

ভাৰতৰ চাহ উৎপাদনকাৰী ৰাজ্যসমূহ

১৮

➤ ভাৰতৰ ৰাজ্যসমূহৰ চাহ উৎপাদনৰ পৰিমাণ

ৰাজ্য	মুঠ চাহ উৎপাদন
অসম	৭০১.৩৫ নিযুত কিল'গ্ৰাম
পশ্চিমবঙ্গ	৩৯৪.২২ নিযুত কিল'গ্ৰাম
তামিলনাডু	১৬০.১১ নিযুত কিল'গ্ৰাম
কেৰেলা	৬০.৭৬ নিযুত কিল'গ্ৰাম
কৰ্ণাটক	৫.১ নিযুত কিল'গ্ৰাম
অন্যান্য ৰাজ্যসমূহ	২৮.৪৬ নিযুত কিল'গ্ৰাম

★ ২০১৯ চনৰ তথ্য অনুযায়ী

মানচিত্ৰ চাওঁ

কাৰ্য - ১) অসমৰ কোন কোন জিলাত চাহ খেতি হয় ◯ চিন দিওঁ

কাৰ্য - ২) মানচিত্ৰখনত মোৰ নিজৰ জিলাখন বিচাৰো আৰু চাৰিসীমাত থকা জিলা কেইখনৰ নাম লিখোঁ।

....

....

....

কাৰ্য - ৩) আমাৰ জিলাখনত কেইখন চাহ বাগিচা আছে জ্যেষ্ঠজনৰ সহায়ত উলিয়াওঁ।

....

unicef
for every child

এজোপা চাহ গছৰ বয়স কিমান হ'ব পাৰে অনুমান কৰিব পাৰিবানে ?

চীনৰ য়ুনান প্ৰদেশত প্ৰায় ২৭০০ বছৰীয়া এজোপা চাহ গছ আবিস্কৃত হৈছিল। বৰ্তমানলৈকে আবিস্কৃত গছ সমূহৰ ভিতৰত এই জোপা গছেই আছিল পৃথিৱীৰ আতাইতকৈ পুৰণি গছ। ইয়াৰ পূৰ্বেও য়ুনান প্ৰদেশত ১৭০০ বছৰীয়া এজোপা চাহ গছে খ্যাতি অৰ্জন কৰিছিল।এই গছ জোপাক কোৱা হৈছিল 'চাহ গছৰ সম্ৰাট'। এই গছ জোপা আবিস্কৃত হৈছিল ১৯৬০ চনত।

চাহ গছবোৰক কিয় কলম দি চাপৰ কৰি ৰখা হয় ?	চাহ গছবোৰক কলম দি চাপৰ কৰি নৰখা হ'লে কি হ'লহেতেন ?
....	....
....	....
....	....
....	....
....	....

টোকলাই চাহ গৱেষণা কেন্দ্ৰৰ বিষয়ে জানোঁ

টোকলাই গৱেষণা কেন্দ্ৰটো ১৯১১ চনতে ভাৰতীয় চাহ সন্থাৰ সন্থাৰ সহযোগত স্থাপন কৰা হৈছিল। এই কেন্দ্ৰটো সঠিক ভাবে পৰিচালনা কৰাৰ বাবে ১৯৬৪ চনত চাহ গৱেষণা সন্থা গঠন কৰা হৈছিল।

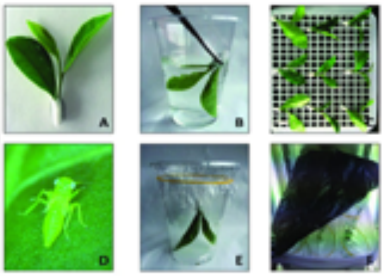

কাৰ্য - টোকলাই গৱেষণা কেন্দ্ৰটো কিয় স্থাপন কৰা হৈছিল ?

....

....

....

....

....

চামেলীৰ সপোন

২২

চামেলীয়ে মাজ ৰাতি টোপনিৰ পৰা সাৰ পাই উচুপি উচুপি কান্দিবলৈ ধৰিলে। চামেলীৰ মাক-দেউতাকে তাইক কি কাৰণে কান্দি আছে সোধাত তাই ক'লে যে তাই সপোনত মাক আৰু দেউতাকৰ কলিজাটো দেখিছিল। কলিজাটোৱে ক'লে - "তোমাৰ মা আৰু দেউতা বেছি দিন জীয়াই নাথাকে। কাৰণ তোমাৰ মা-দেউতাই ৰাতিপুৱাই চুলাই খাই খাই মোক অসুস্থ কৰি পেলাইছে। মই আৰু তোমাৰ মা-দেউতাক বেছি দিন জীয়াই ৰাখিব নোৱাৰোঁ।" এনেদৰে কৈ তাই আকৌ উচুপি উচুপি কান্দিবলৈ ধৰিলে। চামেলীৰ সপোনটো শুনি তাইৰ মাক-দেউতাকে খুউব ভয় খালে আৰু সেই ৰাতিয়েই তাইৰ মাক-দেউতাকে আৰু কোনোদিনেই চুলাই নাখাওঁ বুলি সিদ্ধান্ত ল'লে।

চামেলীৰ মাক-দেউতাকে চুলাই এৰি দিয়াৰ পাচত সিহঁতৰ ঘৰখনৰ বহুত পৰিৱৰ্ত্তন হ'ল। চামেলীও আগতকৈ পঢ়া-শুনাত বহুত ভাল হ'ল, আৰু তাই সুখ্যাতিৰে মেট্ৰিক পাচ কৰি গোটেই অঞ্চলটোলৈকে সুনাম কঢ়িয়াই আনিলে।

১) কি কাৰণে চামেলীয়ে কলিজাৰ সপোন দেখিছিল ?

....

....

....

২) চামেলীৰ মাক-দেউতাকে চুলাই খাবলৈ এৰি দিয়াৰ ফলত সিহঁতৰ ঘৰত কি পৰিৱৰ্ত্তন হৈছিল ?

....

....

....

unicef for every child

➤ তলৰ শব্দবোৰৰ একোটাকৈ সমাৰ্থক শব্দ লিখোঁ

মা - .... দেউতা - ....

ৰাতি - .... ঘৰ - ....

সুখ্যাতি - .... বহুত - ....

➤ তলৰ শব্দবোৰ লৈ একোটাকৈ বাক্য সাঁজো

সুখ্যাতি ঃ ....

....

ৰাতি ঃ ....

....

ৰাতিপুৱা ঃ ....

....

অসুস্থ ঃ ....

....

➤ "চামেলীৰ সপোন" সাধুটো পঢ়ি যুক্তাক্ষৰযুক্ত শব্দবোৰ বিচাৰি লিখোঁ

....

....

....

unicef for every child

১) চাহ-বাগিচা অঞ্চলত হোৱা বেমাৰসমূহৰ নাম লিখোঁ।

....

....

....

....

....

২) চাহ-বাগিচা অঞ্চলত বেমাৰ-আজাৰ বেছি হোৱাৰ তিনিটা কাৰণ লিখোঁ।

....

....

....

পৃথিৱীৰ কেইখনমান চাহ উৎপাদনকাৰী দেশ

২৫

অসম তথা ভাৰতবৰ্ষয়েই কেৱল পৃথিৱীৰ একমাত্ৰ চাহ উৎপাদনকাৰী দেশ নহয়। কোনখন দেশে কিমান পৰিমাণৰ চাহপাত উৎপাদন কৰে তলৰ তালিকাখনত চাওঁ –

জাপান	—	৮৮৯০০ টন
ভিয়েটনাম	—	১১৬৭৮৫ টন
ইণ্ডোনেছিয়া	—	১৫৭৩৮৮ টন
তুৰ্কী	—	১৭২৩৮৮ টন
শ্ৰী লংকা	—	২৯৬৫৬৪ টন
কেনিয়া	—	৩৭৭৬৫২ টন
ভাৰত	—	৯০০৩২৪ টন
চীন	—	১০০০৩৪২ টন

ক) পৃথিৱীৰ কোনখন দেশত সৰ্বাধিক পৰিমাণৰ চাহপাত উৎপাদন হয়?

....

খ) চীনে ভাৰততকৈ কিমান বেছি চাহ উৎপাদন কৰে।

....

গ) আটাইতকৈ বেছি চাহ উৎপাদন কৰা দেশ আৰু আটাইতকৈ কম চাহ উৎপাদন কৰা দেশ দুখনৰ মাজত চাহ উৎপাদনৰ ব্যৱধান কিমান?

....

ষষ্ঠ শ্ৰেণীৰ গণিত পাঠ্যপুথিৰ ২ নং পৃষ্ঠাত থকা অনুশীলন কেইটা কৰিবলৈ চেষ্টা কৰোঁ ।

unicef
for every child

অনিলৰ চাহ খেতি

২৬

টেঙাজান গাঁৱৰ অনিল বৰা এজন ক্ষুদ্ৰ চাহ খেতিয়ক। তেওঁ প্ৰায় ৪ বিঘা মাটিত চাহ খেতি কৰে। ইয়াৰ জৰিয়তে তেওঁ নিজৰ সৰু পৰিয়ালটো পোহপাল দি আহিছে। ৪ বিঘা মাটিত চাহ খেতি কৰি তেওঁ বছৰি প্ৰায় ১,০০,০০০ টকা উপাৰ্জন কৰে। অৱশ্যে ইয়াৰ বাবে তেওঁৰ খৰছো যথেষ্ট হয়। তলত অনিলে ৪ বিঘা মাটিত চাহ খেতিৰ বাবে কিমান টকা খৰছ কৰে তাৰ এটা চমু খতিয়ান দাঙি ধৰা হ'ল -

কীটনাশক দৰবৰ বাবে খৰছ কৰে - ৫৫০০ টকা
ৰাসায়নিক সাৰৰ বাবে খৰছ কৰে - ১২,৩০০ টকা
কাম কৰা বনুৱাৰ বাবদ খৰছ কৰে দৈনিক - ৪৫০০ টকা
অন্যান্য খৰছ - ৫০০০ টকা

➤ **অনিলৰ চাহ খেতিৰ বাবদ হোৱা খৰছসমূহ স্থানীয়মান অনুসৰি তলৰ তালিকাত ভৰাওঁ -**

খৰছৰ পৰিমাণ	কোটি	নিযুত	লাখ	অযুত	হাজাৰ	শতক	দহক	একক
কীটনাশক দৰবৰ ৫৫০০ টকা								
ৰাসায়নিক সাৰৰ ১২,৩০০ টকা								
বনুৱাৰ খৰছ ৪৫০০ টকা								
অন্যান্য খৰছ ৫০০০ টকা								

ষষ্ঠ শ্ৰেণীৰ "গণিত "পাঠ্যপুথিৰ ১১ নং পৃষ্ঠাৰ অনুশীলনবোৰ কৰোঁ।

চাহে অচল দেহাক যথেষ্ট পৰিমানে শক্তি দিয়ে। এপিয়লা চাহতেই যেন একোজনৰ জীৱন। যি কাৰণে চাহক সঞ্জীৱনী বুলিও কোৱা হয়। মানুহৰ দেহৰ হৃদপিণ্ড, মগজু সক্ৰিয় কৰাৰ লগতে মূৰৰ কামোৰণি, পানীলগা, ডিঙিৰ চেৰচেৰনি, বিষ আদিতো বিশেষ ভাবে সহায় কৰে।

১) কোন সময়ত তোমাক একাপ চাহৰ প্ৰয়োজন হয় ?

....

....

....

২) তোমালোকৰ ঘৰত চাহ কিয় খায় ?

....

....

....

৩) কি কি প্ৰক্ৰিয়াৰ মাজেৰে আহি একাপ চাহ প্ৰস্তুত হয় ?

....

....

....

➤ কি কি প্ৰক্ৰিয়াৰ মাজেৰে আহি চাহ প্ৰস্তুত হয় নিজৰ কথাৰে লিখোঁ।

....

....

....

....

➤ চাহ একাপ কেনেদৰে প্ৰস্তুত কৰা হয় নিজৰ কথাৰে লিখোঁ।

....

....

....

....

সমাধান কৰোঁ

১. এখন চাহপাত বিক্ৰী কৰা দোকানে প্ৰতিটো ৰঙা চাহপাতৰ পেকেটৰ পৰা ১০ টকাকৈ লাভ কৰে আৰু প্ৰতিটো ক'লা চাহপাতৰ পেকেটৰ পৰা ৩ টকাকৈ লাভ কৰে।

ক) দোকানখনে ১ মাহত ৩০০০ ৰঙা পেকেট বিক্ৰী কৰে আৰু ৪০০০ ক'লা পেকেট বিক্ৰী কৰে, এতিয়া কোনটো পেকেটৰ পৰা দোকানীজনে কিমান টকাকৈ লাভ কৰিব ?

সমাধান -

২. অন্য এখন চাহপাত বিক্ৰী কৰা দোকানে প্ৰতিটো ৰঙা চাহপাতৰ পেকেট বিক্ৰী কৰি ১০ টকাকৈ লোকচান হয় আৰু প্ৰতিটো ক'লা চাহপাতৰ পেকেটৰ পৰা ১২ টকাকৈ লাভ কৰে।

ক) এতিয়া দোকানীজনৰ কোনটো পেকেটৰ পৰা কিমান লাভ আৰু কোনটো পেকেটৰ পৰা কিমান লোকচান হ'ব ?

সমাধান -

ছবিখন চাওঁ আৰু মোৰ মনলৈ অহা ভাৱবোৰ তলৰ কোনবোৰ বাক্যৰ লগত মিলিছে বিচাৰি উলিয়াওঁ

ট্ৰেক্টৰে পথাৰত মাটি কঢ়িয়াইছে।

ট্ৰেক্টৰে খেতি-পথাৰত হাল বাইছে।

এতিয়া বাৰিষা কাল ।

এতিয়া খৰালি কাল ।

এই সময়ৰ পথাৰত ধান খেতি কৰা হয়।

এই সময়ৰ পথাৰত ঘেহুঁ খেতি কৰা হয়।

পূৰ কৰোঁ

আমাৰ গাঁৱত কোন মাহত কি খেতি হয় লিখোঁ

৩২

অসম এখন কৃষিপ্ৰধান ৰাজ্য। গাঁও অঞ্চলত বেছিভাগ লোকেই কৃষি কৰ্মৰ লগত জড়িত। বছৰৰ বিভিন্ন ঋতুত কৰা কৃষিকাৰ্যৰ বাবে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকল বিদ্যালয়ত প্ৰায়ে অনুপস্থিত থাকে যাৰ বাবে তেওঁলোক শিকনৰ ক্ষেত্ৰত পিছ পৰি যায়। ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলক এই ক্ষেত্ৰত সহায় কৰিবৰ কাৰণে বিদ্যালয়ত এখন কৃষি কেলেণ্ডাৰৰ প্ৰয়োজন।

আমাৰ গাঁৱৰ লোকসকলে কোন মাহত কি খেতি কৰে তাৰ এখন তালিকা প্ৰস্তুত কৰোঁ

নং	মাহ	খেতি	কামৰ বিৱৰণ			
			মাটি চহোৱা	পুলি ৰোৱা	শস্য চপোৱা	বজাৰ
১	জানুৱাৰী					
২	ফেব্ৰুৱাৰী					
৩	মাৰ্চ					
৪	এপ্ৰিল					
৫	মে					
৬	জুন					
৭	জুলাই					
৮	আগষ্ট					
৯	ছেপ্টেম্বৰ					
১০	অক্টোবৰ					
১১	নৱেম্বৰ					
১২	ডিচেম্বৰ					

ধান এবিধ তৃণ জাতীয় উদ্ভিদ। পৃথিবীৰ প্ৰায় সকলো দেশতে ধান খেতি হয় যদিও নিৰক্ষীয় অঞ্চলত ধান খেতি ভাল হয়। ধানৰ পৰা চাউল হয় আৰু চাউলৰ পৰা ভাত হয়। ইয়াৰোপৰি চাউলৰ পৰা নানাধৰণৰ খাদ্য সম্ভাৰ প্ৰস্তুত কৰিব পাৰি।

আমাৰ দেশত হোৱা ধানবোৰক প্ৰধানকৈ শালি আৰু আহু নামেৰে জনা যায়। আহু ধানতকৈ শালি ধানৰ উৎপাদন ভাল হয়। শালি ধানৰ আকৌ নানা প্ৰজাতি আছে। যেনে- জহা, আইজং, চেপা, ৰঞ্জিত, জয়া, মালা ইত্যাদি।

ধান সাধাৰণতে জহকালিন শস্য। আমাৰ দেশত ফাগুন আৰু চ'ত মাহত আহু ধানৰ বীজ সিঁচা হয়। আহাৰ আৰু শাওন মাহত আহু ধান চপোৱা হয়। আনহাতে আহাৰ আৰু শাওন মাহত শালি ধানৰ বতৰ আৰম্ভ হয়। শালি ধান ৰুবৰ বাবে প্ৰথমে বোকা মাটিত কঠিয়া সিঁচাৰ পৰা বিশৰ পৰা ত্ৰিশ দিনৰ ভিতৰত পথাৰত ৰুই দিব লাগে আৰু আঘোন-পুহ মাহত চপাব লাগে। সাধাৰণতে অলপ দ মাটিত শালি ধানৰ কঠিয়া ৰুব লাগে।

বৰ্ত্তমান আমাৰ অসমতো বৈজ্ঞানিক পদ্ধতিৰে ধান খেতি কৰিবলৈ লোৱাৰ ফলত পূৰ্বৰ তুলনাত উৎপাদনো বৃদ্ধি পাইছে। অসমৰ প্ৰায় ৭০ শতাংশ লোক কৃষিজীৱি।

বিভিন্ন প্ৰকাৰৰ ধানৰ খেতি

সমভূমি অঞ্চলত কৰা ধানৰ খেতি

পাহাৰত কৰা ধানৰ খেতি

কাৰ্য ঃ আমাৰ অঞ্চলত কি কি ধানৰ খেতি কৰা হয় আৰু কেনেদৰে কৰা হয় জ্যেষ্ঠজনৰ সহায়ত লিখোঁ।

....

....

....

....

unicef for every child

পঢ়োঁ

কেইদিন মানৰ পৰা বিদ্যালয়ত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ উপস্থিতি সেৰেঙা হোৱাটো ৰামেশ্বৰ মাষ্টৰে লক্ষ্য কৰিছিল। তেওঁ মনতে ভাবিলে আৰু অভিভাৱকসকলক লগ কৰিবলৈ গাঁৱলৈ গ'ল। গাঁৱৰে এজন অভিভাৱকে ক'লে এতিয়া খেতিৰ সময়। গতিকে মোৰ ল'ৰাক মই খেতিৰ কামত লগাইছো। ৰামেশ্বৰ মাষ্টৰে উপায় নাপাই পুনৰ স্কুললৈ ঘুৰি আহিল।

ঠিক সেইদৰে, আন এদিনাখন ৰামেশ্বৰ মাষ্টৰে খেতি পথাৰ চাবলৈ বুলি পথাৰ পালেগৈ। পথাৰত তেওঁ কেইজনমান খেতিয়কক লগ পালে। তেওঁ খেতি পথাৰত বিদ্যালয়ৰ কেইজনমান ল'ৰা-ছোৱালীকো দেখিলে। তেওঁ খেতিয়ক কেইজনৰ লগত কৃষি কেলেণ্ডাৰৰ বিষয়ে কথা পাতিলে। কেইদিনমানৰ পাছত খেতিয়ক কেইজনমান তেওঁৰ বিদ্যালয়লৈ আহিল। তেওঁলোকে খেতিৰ বিভিন্ন দিশ সম্পৰ্কে আলোচনা কৰিলে।

সকলো ৰাইজে মিলি এদিন বিদ্যালয়ত লগ হৈ কৃষি কেলেণ্ডাৰ প্ৰস্তুত কৰিলে। ৰামেশ্বৰ মাষ্টৰে খেতিয়ক কেইজনৰ সহযোগিতাৰ শলাগ ল'লে। তেওঁলোকক ভৱিষ্যতেও বিদ্যালয়ৰ বিভিন্ন কাৰ্যসূচীত অংশগ্ৰহণ কৰিবলৈ অনুৰোধ কৰিলে।

কাৰ্যকেইটা কৰোঁ

(১) আমাক কৃষি কেলেণ্ডাৰ কিয় লাগে ?

....

....

....

(১) কৃষি কেলেণ্ডাৰ থাকিলে কি কি সুবিধা হয় ?

....

....

....

৩) আমাৰ অঞ্চলটোত কোনবোৰ খেতি অধিক কৰা হয় ?

....

....

....

৪) আমাৰ অঞ্চলত কৰা কোনবোৰ খেতি অধিক লাভজনক ?

....

....

....

৫) বছৰৰ কোনটো সময়ত খেতি-পথাৰৰ বাবে আমাৰ পঢ়া-শুনাত ব্যাঘাত হয় ?

....

....

....

৬) আমাৰ অঞ্চলত হোৱা কোনবোৰ শস্য, শাক-পাচলি বজাৰত অধিক বিক্ৰী কৰা হয় ?

....

....

....

....

unicef for every child

কল খেতিৰ বিষয়ে জানোঁ

৩৬

কলখেতি কৰিবলৈ বিচৰা মাটিডৰা ভালদৰে হাল-বাই মৈয়াই সমান কৰি ল'ব লাগে। কলপুলি ৰুবৰ বাবে ৪৫ ছেন্টিমিটাৰ বহল আৰু ৪৫ ছেন্টিমিটাৰ দ' গাঁত খান্দি ল'ব লাগে। জাত অনুসৰি পুলিবোৰৰ মাজৰ ব্যৱধান বেলেগ বেলেগ হয়, যেনে -

জাত	ৰোপন ব্যৱধান	পুলিৰ সংখ্যা	
জাহাজী		প্ৰতি বিঘাত	প্ৰতি হেক্টৰত
চাপৰ জাত	১.৮মি: x ১.৮মি:	৪১১ টা	৩০৮৬টা
মধ্যমীয়া জাত	২.১মি: x ২.১মি:	৩০২ টা	২২৬৭টা
ওখ জাত	২.৪মি: x ২.৪মি:	২৩১ টা	১৭৩৬টা

কলখেতিত প্ৰয়োগ কৰিব লগা সাৰৰ পৰিমাণ আৰু প্ৰয়োগ পদ্ধতি ঃ

কলপুলি ৰোৱাৰ আগতে প্ৰতিটো গাঁতত ১০ কিল'গ্ৰাম পচন সাৰ মাটিৰ লগত মিহলাই দিব লাগে। কলপুলি ৰোৱাৰ ৩ মাহৰ পাছত তলত দিয়াৰ দৰে সাৰখিনি কলগছৰ গুৰিৰ পৰা ৩০ ছে:মি: আঁতৰত ১৫ ছে:মি: দ'কৈ গাঁত খান্দি প্ৰয়োগ কৰিব লাগে।

সাৰ	প্ৰয়োগৰ পৰিমাণ	গছৰ সংখ্যা
ইউৰিয়া	১২০ গ্ৰাম	প্ৰতিজোপা গছত।
একক চুপাৰ ফচফেট	২২০ গ্ৰাম	প্ৰতিজোপা গছত।
মিউৰেট অফ পটাছ	২৭৫ গ্ৰাম	প্ৰতিজোপা গছত।

কাৰ্য ঃ জ্যেষ্ঠজনৰ সহায়ত বিভিন্ন ৰাসায়নিক সাৰ আৰু কোনবোৰ সাৰ কিহৰ বাবে ব্যৱহাৰ কৰা হয় লিখোঁ।

....

....

....

....

unicef for every child

১) তোমালোকৰ ২ বিঘা মাটিত জাহাজী কলৰ খেতি কৰিবলৈ এখন আঁচনি প্ৰস্তুত কৰা।

২) তোমালোকৰ গাঁৱলৈ বাহিৰৰ পৰা কি কি সামগ্ৰী আহে আৰু কি কি সামগ্ৰী বাহিৰলৈ যায় তাৰ এখন তালিকা প্ৰস্তুত কৰা।

বাহিৰৰ পৰা অহা সামগ্ৰী	গাঁৱৰ পৰা বাহিৰলৈ পঠিওৱা সামগ্ৰী
১)	১)
২)	২)
৩)	৩)
৪)	৪)
৫)	৫)
৬)	৬)
৭)	৭)
৮)	৮)
৯)	৯)
১০)	১০)

unicef for every child

অনিলৰ খেতি

অসমৰ গাঁও অঞ্চলৰ বহু মানুহে ফল-মূলৰ খেতি কৰি অৰ্থনৈতিকভাৱে টনকিয়াল হৈছে। এনে উদাহৰণ তোমালোকে মন কৰিলেই দেখিবলৈ পাবা। উদাহৰণস্বৰূপে টেঙাজান গাঁৱৰ অনিল বৰাৰ বাৰীখন। তেওঁৰ বাৰীখনত সকলো ধৰণৰ ফল-মূলৰ গছ আৰু এখন ফুলৰ বাগিচা আছিল। ইয়াৰ উপৰি তেওঁ খাৰিফ শস্যৰ খেতি কৰি বহু টকা উপাৰ্জন কৰিছিল। তেওঁৰ বাগিচাৰ ফল-মূল আৰু ফুল গাঁৱৰ বেপাৰীয়ে কিনি নি চহৰত বিক্ৰী কৰি বহু টকা লাভ কৰিছিল। অনিলৰ ফল-মূলৰ বাগিচাৰ পৰা ৰহিমে ফল-মূল কিনি নি ৰহিমৰ নিজৰ দোকানত তলত দিয়াৰ দৰে বিক্ৰী কৰিছিল

অনিলৰ বাগিচাত ফল-মূলৰ দাম

১) মাটিকঁঠাল	— প্ৰতিটোত	২২.৫০	টকা।
২) কল	— প্ৰতিটোত	৩	টকা।
৩) আঙুৰ	— প্ৰতি কেজিত	৮০	টকা।
৪) তৰমুজ	— প্ৰতিটোত	২৫	টকা।
৫) আম	— প্ৰতি কেজিত	১০০	টকা।
৬) অমিতা	— প্ৰতি কেজিত	২৫	টকা।

ৰহিমৰ দোকানত ফল-মূলৰ দাম

১) মাটিকঁঠাল	— প্ৰতিটোত	২৫.৫০	টকা।
২) কল	— প্ৰতিটোত	৫	টকা।
৩) আঙুৰ	— প্ৰতি কেজিত	১২০	টকা।
৪) তৰমুজ	— প্ৰতিটোত	৩৫	টকা।
৫) আম	— প্ৰতি কেজিত	১৪০	টকা।
৬) অমিতা	— প্ৰতি কেজিত	৩৫	টকা।

ৰহিমে অনিলৰ বাগিচাৰ পৰা প্ৰতি সপ্তাহত ফল-মূল অনাৰ পৰিমাণ এনেধৰণৰ -

১) মাটিকঁঠাল ২৫ টা। ২) কল ২০০ টা।
৩) আঙুৰ ১০ কেজি। ৪) তৰমুজ ৫০ টা।
৫) আম ৫০ কেজি। ৬) অমিতা ৪০ কেজি।

১) ৰহিমে মাটিকঁঠাল আৰু কল বিক্ৰী কৰি কিমান টকা উপাৰ্জন কৰিলে ?

....।

২) আঙুৰ বিক্ৰী কৰি কিমান টকা উপাৰ্জন কৰিলে ?

....।

৩) আম বিক্ৰী কৰি কিমান টকা উপাৰ্জন কৰিলে ?

....।

৪) অমিতা বিক্ৰী কৰি কিমান টকা উপাৰ্জন কৰিলে ?

....।

কাৰ্য - ১ ঃ পাহাৰত ধান খেতি কৰিব পৰা যায় নে ?

কাৰ্য - ২ ঃ আজি কালি মানুহে পথাৰত হাল বাবলৈ গৰু-ম'হৰ সলনি টেক্টৰ ব্যৱহাৰ কৰিবলৈ লৈছে — ইয়াৰ কাৰণ মই কি বুলি ভাবোঁ লিখোঁ।

"অসমৰ পিতৃ পুৰুষ চাও-লুং-চ্যুকাফা"

চাওলুং চ্যু-কা-ফা আছিল আহোম সাম্ৰাজ্যৰ প্ৰতিষ্ঠাপক । তেওঁ মধ্যযুগীয় বৰ অসমৰ প্ৰথমজন চাওফা তথা টাই ৰাজ্য মং মাওৰ চাং বংশীয় চ্যু ফৈদৰ ৰাজকোঁৱৰ। মং মাওৰ চাং ৰাজকুমাৰ চ্যুকাফাই পাটকাই পৰ্ব্বত পাৰ হৈ আহি ১২২৮ খ্ৰীষ্টাব্দত অসমত আহোম সাম্ৰাজ্য প্ৰতিষ্ঠা কৰে। ইয়াৰ পৰৱৰ্তী সময়ত ১২৫৩ খ্ৰীষ্টাব্দত চৰাইদেউত তেওঁ স্থায়ীভাৱে ৰাজধানী প্ৰতিষ্ঠা কৰে। চ্যুকাফাই প্ৰতিষ্ঠা কৰা আহোম সাম্ৰাজ্যই প্ৰায় ৬১০ বছৰ কাল ৰাজত্ব কৰে। সেই সময়ত অসমত বাস কৰা সকলো জাতি-জনগোষ্ঠীক একত্ৰিত কৰিবলৈ সক্ষম হয়। সেয়ে বৰ অসম গঢ়াৰ ক্ষেত্ৰত চ্যুকাফাৰ অৱদান অপৰিসীম। চ্যুকাফাই অসমলৈ আহোতে লগত প্ৰায় ১০৮০ জন মাটি বনুৱা, ৮ জন বিষয়া, ২ জন ডাঙৰীয়া বা মন্ত্ৰী ক্ৰমে বৰগোহাঞি আৰু বুঢ়াগোহাঞি, ৩০০ ঘোঁৰা ৰণুৱা আৰু দুটা হাতী আনিছিল। এই সৈন্যবাহিনীক লৈয়ে তেওঁ নামৰূপ, হাবুং, নামদাং আদি সৰু-সৰু ৰাজ্যসমূহ জয় কৰে। ইয়াৰ দ্বাৰা তেওঁ আহোম সাম্ৰাজ্য বিস্তাৰ কৰিবলৈ সক্ষম হয়।

unicef
for every child

চ্যুকাফাৰ অৱদান: বৰ অসম গঢ়াৰ ক্ষেত্ৰত চ্যুকাফাৰ বহুতো অৱদান আছে। সেয়েহে তেখেতক শ্ৰদ্ধা জনাই ২ ডিচেম্বৰ তাৰিখটো সমগ্ৰ অসমবাসীয়ে ১৯৮৭ চনৰ পৰা অসম দিৱস বা চ্যুকাফা দিৱস হিচাপে পালন কৰি আহিছে। স্বৰ্গদেউ চ্যুকাফাই অসমত টাই-মঙ্গোলীয় ভাষা কৃষ্টি সংস্কৃতিৰ লগত থলুৱা ভাষা কৃষ্টি সংস্কৃতিৰ সমন্বয় ঘটোৱাত উৎসাহ যোগাইছিল। তেখেতৰ আন এক বৃহৎ অবদান হল বুৰঞ্জী ৰচনা। স্বৰ্গদেউ চ্যুকাফাই তেওঁৰ যাত্ৰা পথত হোৱা সকলো ঘটনা আৰু দেওধাই -মহন বাইলুং পণ্ডিতসকলক লিখিবলৈ কোৱাৰ পৰাই অসম বুৰঞ্জীৰ আৰম্ভণী বুলিব পাৰি। তেওঁৰ সমসাময়িক অসমত বসবাস কৰা আৰু ৰাজ্য শাসন কৰা মৰাণ, বৰাহী, কছাৰী, নগা, চুতীয়া আদি সকলো জাতি-জনগোষ্ঠীকেই একত্ৰিত কৰি পৰস্পৰৰ মাজত বিবাহ আৰু খোৱা-বোৱাৰ ব্যৱস্থা কৰি দিছিল। লগতে বিভিন্ন উপাধি প্ৰদান কৰি সকলো প্ৰজাকে ৰাজ্য শাসনত অংশগ্ৰহণ কৰাৰ সুবিধা প্ৰদান কৰি দিছিল।

কাৰ্য - ১) টোকাটোত ব্যৱহাৰ হোৱা কোনবোৰ শব্দৰ অৰ্থ মই বুজি পোৱা নাই লিখোঁ আৰু জ্যেষ্ঠজনৰ সহায়ত ইয়াৰ অৰ্থ উলিয়াওঁ।

....

....

....

কাৰ্য - ২) চাওলুং চ্যু-কা-ফাৰ বিষয়ে নিজৰ কথাৰে ৫ শাৰী বাক্য লিখোঁ।

....

....

....

....

....

unicef for every child

থাইলেণ্ডৰ আদিবাসী টাই লোকসকল জীৱন-প্ৰণালী সম্পৰ্কে জানো

৪২

(টাই লোকসকলৰ কৃষি-কৰ্ম)

(টাই লোকসকলৰ পৰম্পৰাগত সাজ-পাৰ।)

(টাই লোকসকলৰ পৰম্পৰাগত লোক-নৃত্য।)

(টাই লোকসকলৰ পৰম্পৰাগত গৃহ।)

(টাই লোকসকলৰ পৰম্পৰাগত খাদ্যভ্যাস।)

(টাই লোকসকলৰ পৰম্পৰাগত ঢেঁকিশাল।)

কাৰ্য ঃ থাইলেণ্ডৰ আদিবাসী টাইসকলৰ লগত আমাৰ কিবা মিল আছে নেকি উলিয়াওঁ।

....

....

unicef for every child

হাতী এবিধ চাৰিঠেঙীয়া প্ৰকাণ্ড জন্তু। ই বনৰীয়া যদিও ইয়াক পোহ মনাব পাৰি। হাতীৰ দুটা চকু, দুখন বিচনীৰ দৰে কাণ, এডাল দীঘল শুঁৰ আছে। ইয়াৰে শুঁৰ ডালেই ইয়াৰ নাক। হাতীৰ দুটা দাঁত আছে। ইয়াৰ দাঁত বৰ মূল্যবান। পোহনীয়া হাতীয়ে মানুহক নানাধৰণে সহায় কৰে। ই গধুৰ বয়-বস্তু কঢ়িয়াব পাৰে। হাতী চিকাৰীসকলৰো বন্ধু। হাতী সাধাৰণতে এচিয়া আৰু আফ্ৰিকা মহাদেশত বেছিকৈ পোৱা যায়। কিন্তু অসমৰ হাতী পৃথিবী বিখ্যাত। ভাৰতবৰ্ষৰ ভিতৰত অসমতে হাতী বেছিকৈ পোৱা যায়। অসমৰ হাতীবোৰৰ ৰং ক'লা কিন্তু আফ্ৰিকাৰ হাতীৰ ৰং বগা। হাতীয়ে গছৰ পাত, ঘাঁহ, ধান,মাহ আদি খায়। কলগছ ইয়াৰ প্ৰিয় খাদ্য। হাতীয়ে গড়ে দৈনিক তিনিশ কিলোগ্ৰাম খাদ্য খায়।

➤ আগৰ দিনত হাতী কিয় আৰু কি কি কাৰণত গুৰুত্বপূৰ্ণ আছিল ?

....

....

....

....

....

....

....

....

৪৪

মোমাই তামূলী বৰবৰুৱাৰ বিচক্ষণতা

গাঁও এখনক সৰু-সৰু চুবুৰীত ভাগ কৰি কাম অনুসৰি কমাৰ, কুমাৰ, হাড়ী, ধোবা, নাপিত, দেওধাই, ধনন্তৰী আদি মানুহবোৰক থাকিবলৈ দিয়া আৰু এগৰাকী গাঁওবুঢ়াৰ অধীনত তেওঁলোকক নিয়ন্ত্ৰণৰ সুপৰিকল্পনাটো আছিল মোমাই তামুলী বৰবৰুৱাৰ আন এক ইতিবাচক পদক্ষেপ। সুতা কাটি তাঁত শালৰ ব্যৱহাৰেৰে বস্ত্ৰ উৎপাদনত গুৰুত্ব দিয়া এইগৰাকী মোমাই তামুলী বৰবৰুৱাই টেকেলাৰ ব্যৱস্থা কৰি গাঁৱে গাঁৱে এই কাৰ্যবোৰ চোৱাচিতা কৰিছিল। ন গাঁও পতাৰ সময়ত এটা নিয়ম কঠোৰভাৱে পালন কৰা হৈছিল যে প্ৰতিদিনে মানুহে বাঁহৰ মুঢ়া বা তামোল পুলি বা আন কোনো গছ কেইজোপামান ৰুব লাগে। ঘৰৰ তিৰোতাজনীয়ে অলপ হ'লেও প্ৰতিদিনে সূতা কাটিব লাগে। এই নিয়ম নমনা পুৰুষ আৰু মহিলাসকলে দণ্ড পাইছিল। ইয়াৰোপৰি গাঁৱৰ গৃহস্থীবোৰত বিভিন্ন প্ৰজাতিৰ ফল-মূলৰ গছ ৰোপণ কৰা, ৰাস্তাৰ দাঁতিত বাটৰুৱাৰ বাবে ছাঁ দিয়া গছ ৰোপণ কৰা, খোৱা পানীৰ বাবে অঞ্চলে অঞ্চলে দ- পুখুৰী খন্দোৱাৰ ব্যৱস্থা কৰিছিল। স্বৰ্গদেউ প্ৰতাপ সিংহই কেৱল গড়, কোঁঠ, আলি-পদুলি নিৰ্মাণেৰে অসমখন সুদৃঢ় কৰা নাছিল, তাৰ লগে-লগে মোমাই তামুলী বৰবৰুৱাৰ দ্বাৰা গাঁও-ভূঁই পাতি আৰ্থিক দিশো টনকিয়াল কৰিছিল আৰু তেনে এক বলিষ্ঠ অৰ্থনৈতিক বিকাশৰ চিন্তা কৰাৰ বাবেই সঘন বিদেশী আক্ৰমনেও প্ৰতাপ সিংহক দুৰ্বল কৰিব পৰা নাছিল। তেওঁ যি এক শৃংখলাবদ্ধ শাসন প্ৰৱৰ্তন কৰি অসমীয়া জাতিক এটি শক্তিশালী জাতি ৰূপে গঢ়ি তুলিবলৈ সমৰ্থ হৈছিল তাৰ সকলো কৃতিত্ব আছিল মোমাই তামুলী বৰবৰুৱাৰ। মুঠতে গাঁও বা বাৰী পাতি অসমীয়াসকলক স্বাৱলম্বী হ'বলৈ মোমাই তামুলীয়ে যি শিক্ষা দিলে তাৰ তুলনা নাই।

➤ **মোমাই তামুলী বৰুৱাই আহোম ৰাজ্যৰ গাঁওসমূহৰ অৰ্থনৈতিক বিকাশত কেনেধৰণৰ অৰিহণা আগবঢ়াইছিল ?**

....

....

....

....

....

....

....

unicef for every child

অসমৰ স্ব-নিৰ্ভৰশীল অৰ্থনীতি

আহোম ৰাজত্ব কালত অসমৰ অৰ্থনীতি আৰু সামাজিক ব্যৱস্থা বিষয়ে জানিবলৈ তলৰ টোকাটো পঢ়োঁ ঃ

(চিত্ৰ - আহোম যুগৰ মুদ্ৰা)

আহোম যুগৰ অৰ্থনীতি আছিল কৃষিভিত্তিক। সমাজৰ সম্ভ্ৰান্ত লোকসকলক বাদ দি সৰ্বসাধাৰণ লোকৰ আৰ্থিক অৱস্থা টনকিয়াল নাছিল আৰু সিমান শোচনীয়ও নাছিল। আহোম যুগত কৃষি ব্যৱস্থা যথেষ্ঠ উন্নত আছিল। খেতিৰ মাটি কাৰো ব্যক্তিগত সম্পত্তি নাছিল। পাইকসকলে ৩/৪ মাহকৈ সেৱা আগবঢ়োৱাৰ ফলস্বৰূপে স্বৰ্গদেউৰ পৰা বিনা খাজানাৰে যথেষ্ঠ পৰিমাণৰ খেতি-মাটি ভোগ কৰিবলৈ পাইছিল। ধান খেতিৰ পিছতে আহোম সাম্ৰাজ্যৰ আৰু এবিধ প্ৰধান খেতি আছিল সৰিয়হ। সেই সময়ত সৰিয়হ বাহিৰৰ দেশসমূহলৈও ৰপ্তানি হৈছিল। আহোম যুগত প্ৰচলিত কিছুমান গাঁৱৰ নামৰ পৰা ধাৰণা কৰিব পাৰি যে ৰাজ্যৰ কিছুমান অঞ্চল বিশেষ কৃষিজাত সামগ্ৰীৰ বাবে জনাজাত আছিল। যেনে -পাণবাৰী, জালুকবাৰী,কমলাবাৰী, আমবাৰী ইত্যাদি। আহোম সাম্ৰাজ্যৰ অৰ্থনীতি টনকিয়াল কৰাৰ ক্ষেত্ৰত বস্ত্ৰশিল্পই অৰিহণা যোগাইছিল।

অসমৰ পাট কাপোৰ মোগল সাম্ৰাজ্যলৈও ৰপ্তানি হৈছিল। আনকি কৰমণ্ডল আৰু মালাবাৰ উপকূলটো অসমৰ মুগা কাপোৰৰ ব্যৱসায় হৈছিল। আহোম সাম্ৰাজ্যৰ অৰ্থনীতি সুদৃঢ় কৰাৰ ক্ষেত্ৰত মোমাই তামুলী বৰুৱাই উল্লেখনীয় বৰঙনি আগবঢ়াইছিল। তেওঁ আহোম সাম্ৰাজ্যৰ গাঁওসমূহত কৰ্ম সংস্কৃতি প্ৰতিষ্ঠা কৰি আত্মনিৰ্ভৰশীল হোৱাত সহায় কৰিছিল। আহোম সাম্ৰাজ্যৰ আভ্যন্তৰীণ বাণিজ্যৰ বিকাশ তথা ৰাইজৰ সীমিত প্ৰয়োজন পূৰণকৰিবৰ বাবে বহুতো হাট-বজাৰ বহুৱা হৈছিল।

কাৰ্য ঃ আহোম ৰাজত্ব কালৰ অসমৰ অৰ্থনৈতিক আৰু সমাজ ব্যৱস্থাৰৰ লগত এতিয়াৰ অৰ্থনৈতিক আৰু সমাজ ব্যৱস্থাৰ কি কি মিল আৰু আৰু অমিল আছে নিজৰ কথাৰে লিখোঁ।

....

....

....

....

....

....

unicef for every child

আহোম ৰাজত্বকালৰ পাইক প্ৰথাৰ বিষয়ে জানোঁ

আহোম ৰাজত্ব কালত প্ৰচলিত পাইক প্ৰথাক ১৬০৯ খ্ৰীষ্টাব্দত মোমাই তামুলী বৰবৰুৱাই কিছু সাল-সলনি কৰি নতুনকৈ প্ৰচলন কৰিছিল। আহোম ৰাজ্যৰ ৰাজবংশীয় লোক, পুৰোহিত , উচ্চ বৰ্গৰ জাতি অথবা দাস সকলক বাদ দি ১৫ৰ পৰা ৫০ বছৰ বয়সীয়া সকলো পুৰুষেই পাইক প্ৰথাৰ অন্তৰ্ভুক্ত আছিল। স্বৰ্গদেউ ৰুদ্ৰ সিংহৰ দিনত প্ৰায় ১৭১৪ খ্ৰীষ্টাব্দত মুঠ জনসংখ্যাৰ প্ৰায় ৯০% **শতাংশ** লোক এই শ্ৰেণীৰ অন্তৰ্গত আছিল।

এই যে শতাংশ বুলি ক'লো ইয়াৰ অৰ্থনো কি তোমালোকে জানানে ? শতাংশ মানে হ'ল এশ ভাগৰ এভাগ বা এশৰ এক অংশ।

তলৰ বৰ্গটোলৈ মন কৰা। বৰ্গটোক ১০ টা সমান ভাগত ভাগ কৰা আছে।

চিত্ৰ ১

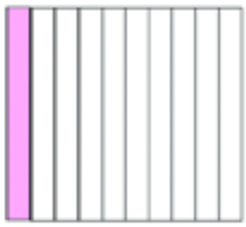

চিত্ৰ ১.১

চিত্ৰ ১.১ বৰ্গটোৰ কিমান অংশত ৰং কৰা আছে ? "১০ ভাগৰ এক অংশত"

এইবাৰ ২ নং বৰ্গটোলৈ মন কৰা। ১নং বৰ্গটোক সমানে ১০টা ভাগত ভাগ কৰা হৈছিল। এইবাৰ ২ নং বৰ্গটোক সমানে ১০০টা ভাগত ভাগ কৰা হৈছে। অৰ্থাৎ ১০০টা সৰু সৰু বৰ্গ। এটা সৰু বৰ্গ গোটেই বৰ্গটোৰ কিমান অংশ ? এটা সৰু বৰ্গ হ'ব গোটেই বৰ্গটোৰ ১০০ ভাগৰ এক অংশ। অথাৎ $\frac{১}{১০০}$ বা যাক **১ শতাংশ** বুলিও কওঁ। যাক **১%** ৰে দৰ্শোৱা হয়। একেদৰে ৫% = ৫ শতাংশ = $\frac{৫}{১০০}$ অথাৎ ১০০ ভাগৰ ৫ অংশ। অৰ্থাৎ শতাংশ মানে ১০০ ভাগৰ কিমান অংশ।

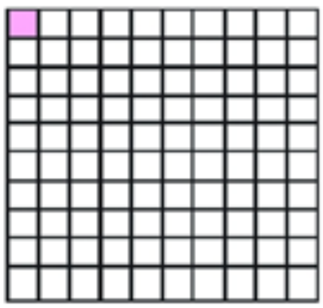

চিত্ৰ ২

কাৰ্য - তোমোলোকৰ শ্ৰেণীত এশ গৰাকী ছাত্ৰ-ছাত্ৰী আছে। ইয়াৰে ৬০ গৰাকী ছাত্ৰী হ'লে ছাত্ৰীৰ সংখ্যা কিমান শতাংশ ?

....

unicef for every child

এতিয়া তোমালোকে বুজি পালা নে শতাংশ মানে কি ?

এইবাৰ ১০০ ৰ ঠাইত ২, ২৫ বা ৫০ বহুৱাই ১০০ লৈ পৰিৱৰ্তন কৰি শতাংশৰ ধাৰণা লওঁ আহা ঃ

১) ধৰিলোৱা আহোম ৰাজ্যৰ এখন গাঁৱত ৫০ ঘৰ মানুহ আছে। তাৰে ১০ ঘৰত হাতী আছে। গাঁওখনৰ কিমান শতাংশ লোকৰ ঘৰত হাতী আছে ?

সামধান ঃ গাঁৱখনত মানুহ আছে ৫০ ঘৰ আৰু হাতী আছে ১০ ঘৰত।

যিহেতু শতাংশত দেখুৱাব লাগে সেয়েহে আমি মুঠ মানুহৰ ঘৰ ১০০ লৈ বৃদ্ধি কৰিলো।

অৰ্থাৎ – (৫০ x ২) = ১০০ আৰু (১০ x ২) = ২০

অথবা

$$\frac{১০}{৫০} = \frac{১০ \times ২}{৫০ \times ২} = \frac{২০}{১০০} = ২০ \%$$

➤ **তলৰ সমস্যাসমূহ নিজে সমাধান কৰোঁ -**

২) ধৰিলোৱা আহোম সৈন্যবাহিনীৰ এটা দলত ২০ জন সৈন্য আছে। তাৰে ৫ জন সৈন্য নিৰামিষভোজী। দলটোৰ কিমান শতাংশ সৈন্য নিৰামিষভোজী ?

....

....

....

৩) ধৰিলোৱা আহোম সৈন্যবাহিনীৰ এটা দলত ৯০ জন সৈন্য আছে। তাৰে ৩৬ জন সৈন্য ৪০ বছৰৰ ওপৰৰ। দলটোৰ কিমান শতাংশ সৈন্য ৪০ বছৰৰ ওপৰৰ ?

....

....

....

unicef for every child

১০০ ভাগৰ ১ অংশ হ'লে ১ শতাংশ, ১০ হ'লে ১০ শতাংশ, ৫০ হ'লে ৫০ শতাংশ আৰু ৯০ হ'লে ৯০ শতাংশ। সৰহ সংখ্যাত শতাংশ কেনেকৈ উলিয়াবা? ধৰি লোৱা আহোম ৰাজ্যৰ এখন গাঁৱৰ মুঠ জনসংখ্যা আছিল ১০০০, ইয়াৰে ১০ শতাংশ মহিলা হ'লে মহিলাৰ মুঠ সংখ্যা কিমান হ'ব? এইটো উলিয়াবলৈ প্ৰথমে তোমালোকে চাব লাগিব গাঁওখনৰ মুঠ জনসংখ্যা। জনসংখ্যা আছিল ১০০০। এতিয়া উলিয়াব লাগিব ১০০০ ত কিমানটা ১০০ আছে। ১০০০ ত ১০ আছে ১০০টা। এতিয়া ১০টা ১০০ৰ পৰা দহ দহকৈ ১০টা ১০ বাহিৰ কৰি যোগ কৰা। কিমান পালা? সিমানেই হ'ব গাঁওখনৰ মুঠ মহিলাৰ সংখ্যা।

গাঁওখনৰ মুঠ জনসংখ্যা = ১০০০ জন

মহিলাৰ সংখ্যা = ১০%

অৰ্থাৎ ১০০০ ৰ ১০% মহিলা

এতেকে $১০০০ \times \frac{১০}{১০০}$

$= \cancel{১০০০} \times \frac{১০}{\cancel{১০০}}$

$= ১০ \times ১০$

$= ১০০$

গাঁওখনত মহিলাৰ সংখ্যা = ১০০ গৰাকী।

এতিয়া তোমালোকে নিজৰ নিজৰ বহীত বেলেগ বেলেগ সংখ্যাৰ শতাংশ উলিয়াবলৈ চেষ্টা কৰা। উদাহৰণস্বৰূপে ৫০০ৰ ১৫ শতাংশ, ১০০০ৰ ৫ শতাংশ, ২০০০ৰ ২০ শতাংশ আদি।

তলৰ সংখ্যাসমূহৰ শতাংশ উলিয়াবলৈ চেষ্টা কৰোঁ –

ক) ৫০০ ৰ ১৫ শতাংশ : ....

খ) ১০০০ ৰ ৫ শতাংশ : ....

গ) ২০০০ ৰ ২০ শতাংশ : ....

ঘ) ৫০০০ ৰ ৩০ শতাংশ : ....

ঙ) ১০,০০০ ৰ ৫০ শতাংশ : ....

তলৰ সময়ৰেখা চাওঁ

৪৯

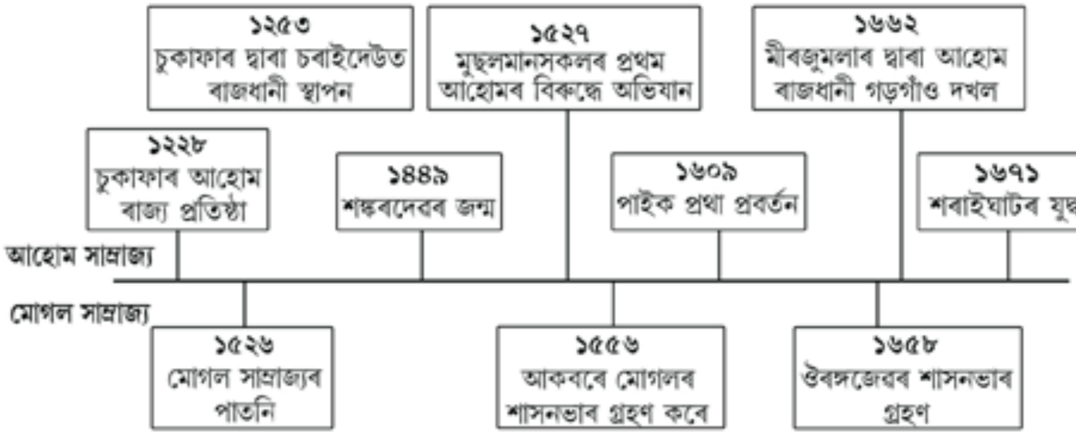

সময়ৰেখা চাই প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ লিখোঁ

১) সময়সূচী খনত কোনটো যুগৰ কথা উল্লেখ কৰা হৈছে ?

....

২) সময়সূচীখনে সামৰি লোৱা সময়ৰ ব্যৱধান কিমান ?

....

৩) সময়সূচীখনৰ কোনটো ঘটনা মোৰ মতে অধিক গুৰুত্বপূৰ্ণ আৰু কিয় ?

....

....

....

....

৫০

ৰংঘৰ

ৰংঘৰ আহোম শাসনকালৰ এক ঐতিহাসিক পকী গৃহ। শিৱসাগৰ চহৰৰ পৰা ৩ কিলোমিটাৰ মান আঁতৰত এই গৃহটো অৱস্থিত। ইয়াৰ পৰাই এসময়ত ৰাজপৰিয়াল আৰু বিশিষ্ট ৰাজবিষয়াসকলে বিভিন্ন বিনোদনমূলক কাৰ্যসূচী উপভোগ কৰিছিল। ইয়াত ম'হ-যুঁজ, শেন-যুঁজকে ধৰি বিভিন্ন ধৰণৰ কাৰ্যসূচী অনুষ্ঠিত হৈছিল। সামগ্ৰিকভাৱে ৰংঘৰৰ গাঁথনিয়ে এটা অষ্টভূজৰ ৰূপ লৈছে। ৰংঘৰৰ চাল অৰ্দ্ধবৃত্তাকৃতিৰ এটা ওভতাই থোৱা দীঘলীয়া আকৃতিৰ বাতিৰ দৰে। কিছুমান বৃহদাকৃতিৰ স্তম্ভ আৰু ধেনুভেৰীয়া গাঁথনিয়ে চালখনক ধৰি ৰাখিছে। চূড়াত নিৰ্মাণ কৰা সাগৰমুখী নাওৰ আকৃতিয়ে ৰংঘৰৰ সৌন্দৰ্য্য বঢ়াই তুলিছে। পোৰা ইটাৰে নিৰ্মাণ কৰা ৰংঘৰত কোনো ধাতুৰ ব্যৱহাৰ কৰা হোৱা নাছিল। ইটা জোৰা লগাবলৈ মাটিমাহ, হাঁহ কণী, বৰা চাউল আদি সামগ্ৰীৰে কৰাল তৈয়াৰ কৰা হৈছিল।

➤ **টোকাটো পঢ়ি আমি জানিব পাৰিলো যে**

ক) ৰংঘৰ যোৰহাট জিলাত আছে। (হয় / নহয়)

খ) ৰংঘৰত আহোম ৰাজপৰিয়ালৰ লোকসকলে বসবাস কৰিছিল। (হয় / নহয়)

গ) ৰংঘৰটো নিৰ্মাণ কৰিবলৈ ইটা, বালি, শিল, ৰদ আদি ব্যৱহাৰ কৰা হৈছিল। (হয় / নহয়)

➤ **অভিধান চাই অৰ্থ লিখোঁ**

ঐতিহাসিক ঃ .... গৃহ ঃ ....

অষ্টভূজ ঃ .... অৰ্দ্ধবৃত্তাকাৰ ঃ ....

বৃহদাকৃতি ঃ .... কৰাল ঃ ....

চূড়া ঃ .... স্তম্ভ ঃ ....

➤ **বাক্য সাজোঁ**

সৌন্দৰ্য ঃ ....

নিৰ্মাণ ঃ : ....

গৃহ ঃ ....

ঐতিহাসিক ঃ ....

শৰাইঘাটৰ ৰণ

মোমাই তামুলী বৰুৱাৰ সুযোগ্য পুত্ৰ আছিল লাচিত বৰফুকন। তেওঁৰ দিনতেই আহোম ৰজা স্বৰ্গদেউ চক্ৰধ্বজ সিংহই শক্তিশালী মোগলৰ বিৰুদ্ধে যুদ্ধ কৰিবলগীয়া হৈছিল। মোগল সাম্ৰাজ্যখন আছিল অতিকৈ শক্তিশালী। সেই সময়ত মোগলৰ সম্ৰাট আছিল ঔৰংজেৱ। ঔৰংজেৱৰ শাসন কালত সুদূৰ আফ্‌গানিস্থানৰ পৰা দাক্ষিণাত্যলৈ, গুজৰাটৰ পৰা বংগদেশলৈকে মোগল সাম্ৰাজ্য বিয়পি আছিল। সেয়েহে সম্ৰাট ঔৰংগজেৱে আহোম ৰাজ্যখন সহজে অধিকাৰ কৰিব পাৰিব বুলি ধাৰণা কৰিছিল। ১৬৭১ চনত মোগল আৰু আহোমৰ মাজৰ ঐতিহাসিক যুদ্ধখন হৈছিল।

এই যুদ্ধখন গুৱাহাটীৰ কাষৰ শৰাইঘাট অঞ্চলত হৈছিল। চাৰিওফালে পাহাৰে আগুৰি থকাৰ বাবে আৰু ব্ৰহ্মপুত্ৰ নদীখন মাজত থকাৰ কাৰণে এই অঞ্চলটো নিৰাপত্তা দিশৰ পৰা সুৰক্ষিত আছিল। এটা সৰু অংশত মাত্ৰ এডোখৰ মুকলি ঠাই আছিল।

এদিন এই মুকলি অংশটোৰেদি মোগল সৈন্যই আক্ৰমণ কৰিবলৈ সকলো প্ৰস্তুতি সম্পূৰ্ণ কৰিছে বুলি চোৰাংচোৱাই এটা দুঃসংবাদ কঢ়িয়াই আনিলে। সেয়েহে শত্ৰু সৈন্যক প্ৰৱেশ কৰাত বাধা দিবলৈ এই মুকলি অংশটোত দ খাৱৈ খান্দি গড় নিৰ্মাণ কৰাৰ দায়িত্ব লাচিতে নিজ মোমায়েকক দিলে। ৰাতি লাচিত বৰফুকনে গড় নিৰ্মাণৰ কাম চাবলৈ আহি দেখিলে যে গড় নিৰ্মাণৰ কাম আধাও সম্পূৰ্ণ হোৱা নাই। লাচিতে মোমায়েকক তাৰ উত্তৰ বিচৰাত মোমায়েকে সৈন্যসকল ভাগৰুৱা হৈ পৰিছে বুলি অজুহাত দেখুৱালে। মোমায়েকৰ হেমাহিৰ বাবে লাচিত বৰফুকন অতিশয় ক্ষোভিত হৈ পৰিল আৰু নিজৰ হেংদাঙেৰে “দেশতকৈ মোমাই ডাঙৰ নহয়” বুলি মোমায়েকৰ শিৰশ্চেদ কৰিলে। এই ঘটনা দেখি সৈন্যসকলে যথেষ্ট শংকিত হৈ পৰিল আৰু ৰাতিটোৰ ভিতৰতে গড়ৰ কাম সম্পূৰ্ণ কৰিলে। পাছদিনাখন যুদ্ধ আৰম্ভ হ'ল। মোগল সৈন্যই উপায় নাপাই ব্ৰহ্মপুত্ৰ নদীয়েদি আগুৱাই আহিবলৈ চেষ্টা কৰিছিল, কিন্তু আহোম সৈন্যই পাহাৰ আৰু নদীৰ চাৰিওফালৰ পৰা কৰা আক্ৰমণৰ বাবে মোগল সৈন্য পিছুৱাই যাবলৈ বাধ্য হ'ল।

ক) লাচিত বৰফুকনে কিয় নিজ মোমায়েকৰ শিৰশ্চেদ কৰিছিল ?

....

....

খ) আহোম সেনাই কিয় ৰাতিটোৰ ভিতৰতে গড় নিৰ্মাণৰ কাম সম্পূৰ্ণ কৰিবলগীয়া হৈছিল ?

....

....

unicef
for every child

ৰাম সিংহৰ অসম অভিযান

৫২

মোগল সম্ৰাট ঔৰংগজেৱৰ আদেশ অনুসৰি ৰজা ৰাম সিংহই আহোম ৰাজ্য দখল কৰিবলৈ প্ৰস্তুতি চলাইছিল। ৰাম সিংহৰ লগত ৪,০০০ অশ্বাৰোহী সৈন্য, ১,৫০০ পদাতিক আৰু ৫০০ বাৰ্কাণ্ডাজ সৈন্য আছিল। ঔৰংগজেৱে এই দলৰ লগত ৩০,০০০ পদাতিক সৈন্য, নিজ সৈন্যবাহিনীৰ সৈতে ২১ জন ৰাজপুত বিষয়া, ১৮,০০০ অশ্বাৰোহী সৈন্য, ২,০০০ ধনুৰ্ধৰ আৰু ৪০ খন জাহাজ লগত যোগ দি আহোম ৰাজ্য দখল কৰিবলৈ পঠিয়াইছিল।

কাৰ্যকেইটা কৰোঁ

১) মোগল সৈন্যবাহিনীৰ ৫০০ জন বাৰ্কাণ্ডাজ সৈন্যৰ ভিতৰত ১২০ জনে সাঁতুৰিব পাৰে। শতকৰা কিমান ভাগ সৈন্যই সাঁতুৰিব পাৰে?

....

২) ৰাম সিংহৰ লগত ১,৫০০ জন পদাতিক সৈন্য আছিল। তাৰে ৩০০ জন পদাতিক সৈন্যৰ মৃত্যু হৈছিল। কিমান শতাংশ পদাতিক সৈন্যৰ মৃত্যু হৈছিল?

....

৩) ৰাম সিংহৰ ৬০০০ জন সৈন্যৰ ভিতৰত ৪০০০ জন সৈন্যই অশ্বাৰোহী। কিমান শতাংশ সৈন্য অশ্বাৰোহী?

....

৪) আহোম আৰু মোগলৰ সেনাৰ যুদ্ধত আহোম সেনাৰ ১০ শতাংশ সৈন্যৰ মৃত্যু হয়। যদিহে আহোম সেনাৰ মুঠ সৈন্য ১৫০০ জন আছিল তেন্তে কিমান জন সেনাৰ মৃত্যু হৈছিল?

....

....

আহোম শাসন কালৰ দুজন প্ৰতাপী বিষয়াৰ বিষয়ে জানোঁ

৫৩

আতন বৰগোঁহাই ঃ আতন বুঢ়াগোঁহাই আহোম ৰাজসভাৰ এজন ৰাজমন্ত্ৰী আছিল। তেওঁ ১৬৬২ চনৰ পৰা ১৬৭৯ চনলৈ প্ৰায় ১৭ বছৰ কাল মুখ্য পৰামৰ্শদাতা হিচাপে আহোম ৰাজসভাত সেৱা আগবঢ়াইছিল। তেওঁৰ দিনতেই মীৰজুমলাই প্ৰথম অসম আক্ৰমণ কৰে। ১৬৬২ চনত লেচাম বুঢ়াগোঁহাইৰ মৃত্যুত জয়ধ্বজ সিংহৰ দিনৰ পৰা চুদৈফা পৰ্বতীয়া ৰজালৈকে মুঠ আঠজন ৰজাৰ তেওঁ সেৱা আগবঢ়ায়। আতন বুঢ়াগোঁহাই এগৰাকী দক্ষ প্ৰশাসক আৰু নিষ্ঠাবান দেশপ্ৰেমিক আছিল। মীৰজুমলাৰ অসম আক্ৰমণৰ সময়তো বুঢ়াগোঁহাইদেৱে নিজৰ তীক্ষ্ণ বুদ্ধি আৰু কৌশলৰ পৰিচয় দি মোগলক অসমৰ পৰা আঁতৰাই পঠাবলৈ সক্ষম হয়। আতন বুঢ়াগোঁহাইৰ মন্ত্ৰীত্বতে লাচিত বৰফুকনে মোগলসকলক অসমৰ পৰা খেদি পঠাবলৈ সক্ষম হৈছিল। শৰাইঘাটৰ যুদ্ধতো আতন বুঢ়াগোঁহাইয়ে বিচক্ষণতাৰ পৰিচয় দিছিল।

দফাটোৰ পৰা প্ৰশ্ন সাজি উত্তৰ লিখোঁ

১) ....?

উত্তৰ ঃ ....।

২) ....?

উত্তৰ ঃ ....।

লাচিত বৰফুকন ঃ লাচিত বৰফুকন আহোম ৰাজ্যৰ সেনাপতি আছিল। তেওঁ অদম্য সাহসী আৰু বীৰ যোদ্ধা আছিল। তেওঁৰ সাহসিকতাৰ প্ৰমাণ আমি শৰাইঘাটৰ যুদ্ধৰ সময়তে পাইছো। ১৬৬৭ চনত মোগল সেনাপতি ৰামসিংহই অসম আক্ৰমন কৰিছিল। লাচিত বৰফুকনে মোগল সেনাক ভেটিবৰ বাবে শৰাইঘাটৰ ওচৰত এটা গড় বান্ধে। এই গড় বন্ধা কাম তেওঁ মোমায়েকক দিয়ে। গড় বন্ধা কামত মোমায়েকে অৱহেলা কৰাত লাচিত বৰফুকনে দেশতকৈ মোমাই ডাঙৰ নহয় বুলি একে ঘাপে মোমায়েকৰ ডিঙি কাটি দুছেও কৰে। পিছত শৰাইঘাট নামৰ ঠাইত ১৬৭১ চনত মোগল আৰু আহোমৰ মাজত তয়ামুয়া ৰণ হয়। ৰণত আহোম সেনাৰ হাতত মোগলৰ পৰাজয় হয়। মোগলে পৰাজয়ৰ গ্লানি সহিব নোৱাৰি অসম এৰিবলৈ বাধ্য হয়।

দফাটোৰ পৰা প্ৰশ্ন সাজি উত্তৰ লিখোঁ

১) ....?

উত্তৰ ঃ ....।

২) ....?

উত্তৰ ঃ ....।

unicef for every child

আহোম যুগৰ পুখুৰী খন্দা পদ্ধতি

৫৪

আহোম যুগত পানী ব্যৱহাৰৰ বাবে বিভিন্ন ঠাইত পুখুৰী খনন কৰা হৈছিল। সেই পুখুৰীসমূহ খনন কৰিবৰ বাবে তিনিজন বিষয়াক নিয়োগ কৰিছিল। তেওঁলোক আছিল ৰসেন্দ্ৰ বৰুৱা, দৰৱধৰা বৰুৱা আৰু মাটি চেলেকা বৰুৱা। এই তিনিওজনৰ সন্মিলিত প্ৰচেষ্টাত পুখুৰীৰ খননৰ ঠাই নিৰ্বাচন, নাদ খনন আৰু পাৰা স্থাপন কৰা হৈছিল।

আহোম ৰাজত্বকালত পুখুৰী খননৰ বাবে বিশেষকৈ পানীৰ উঁহ বিচাৰিবৰ বাবে কিছুমান প্ৰযুক্তিগত কৌশল হাতত লৈছিল। ইয়াৰে এটা কৌশল অনুসৰি পুখুৰী খান্দিবলৈ নিৰ্বাচন কৰা মাটিখিনিক মাটি চেলেকা বৰুৱাই চেলেকি চায়। ঠাইডোখৰৰ মাটিৰ গুণাগুণ ঠিক হ'লে সেই ঠাইত ৰাতি মিঠাতেলৰ চাকি জ্বলোৱা হৈছিল। এই জ্বলোৱা চাকিবোৰ তেল থকা সত্ত্বেও যতেই নুমাইছিল তাতেই একোটাকৈ খুঁটি পোতা হৈছিল। ইয়াৰ পিছত অন্য এটা ডাঙৰ চাকি জ্বলাই আগয়ে পোতা খুঁটিবিলাকৰ ঠাইত দিছিল যি ঠাইতে ডাঙৰ চাকিটো নুমাই গৈছিল সেই ঠাইতে পানীৰ উঁহ থকা বুলি গম পোৱা গৈছিল আৰু সেই ঠাইখনতেই পুখুৰী খন্দা হৈছিল।

কাৰ্য ঃ আহোম শাসন কালৰ পুখুৰীবোৰক সাগৰ বোলা হৈছিল। কিয়নো এই পুখুৰীবোৰ যথেষ্ট ডাঙৰ হোৱাৰ লগতে ইয়াৰ পানী কাহানিও নুশুকায়। কিন্তু আজিকালি খন্দা পুখুৰীবোৰৰ পানী খৰালি কালত শুকাই যায়। ইয়াৰ কাৰণ কি বুলি ভাবা ?

....

....

....

....

....

....

আহোম শাসনকালত অসমৰ মানচিত্ৰ চাওঁ

১) আহোম সাম্ৰাজ্যৰ প্ৰথম ৰাজধানী ক'ত আছিল মানচিত্ৰ চাই ◯ গোল চিন দিওঁ।

২) চ্যুকাফাৰ সময়ত অসমত বাস কৰা বিভিন্ন জাতি-জনগোষ্ঠীসমূহ চিনাক্ত কৰোঁ আৰু লিখোঁ।

....

....

৩) আহোম সাম্ৰাজ্যৰ চাৰিসীমাত থকা বিভিন্ন দেশ আৰু ৰাজ্যসমূহৰ নাম লিখোঁ ।

দেশসমূহৰ নাম:

....

ৰাজ্যসমূহৰ নাম:

....

unicef
for every child

প্ৰাক স্বাধীনতা সংগ্ৰাম – গান্ধীৰ উত্থান

জাতিৰ পিতা মহাত্মা গান্ধী

➤ মহাত্মা গান্ধীক কিয় জাতিৰ পিতা কোৱা হয় ?

....

....

....

➤ তেখেত কেনেকৈ জাতিৰ পিতা হৈছিল ?

....

....

....

....

মহাত্মা গান্ধীয়ে আইনৰ ডিগ্ৰী ল'বলৈ লণ্ডনলৈ গৈছিল।

মহাত্মা গান্ধীয়ে দক্ষিণ আফ্ৰিকাত আইনৰ অনুশীলন কৰিছিল।

বৃটিছ শাসিত ভাৰতবৰ্ষ (১৮৬০)

ইংৰাজ শাসনৰ তলত ভাৰতবৰ্ষ (১৮৬০)

গান্ধীয়ে ভাৰতলৈ ওভতি আহি দেশখনক ইংৰাজ শাসনৰ পৰা মুক্ত কৰিবলৈ চেষ্টা চলাইছিল।

ঔপনিৱেশিক ইংৰাজ সেনা বাহিনী।

➤ মহাত্মা গান্ধীয়ে কিয় বৃটিছৰ সাজ-পোচাক বৰ্জন কৰিছিল — মোৰ মতামত আগবঢ়াওঁ।

ভাৰতীয় শিক্ষা ব্যৱস্থাত গুৰুকূল শিক্ষাৰ অৱসান

unicef for every child

গান্ধীজীৰ সময় ৰেখা

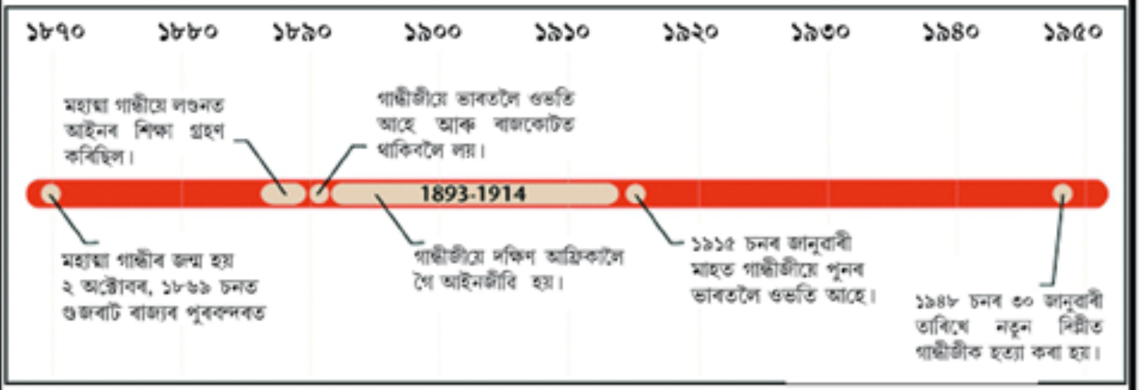
১৮৭০
১৮৮০
১৮৯০
১৯০০
১৯১০
১৯২০
১৯৩০
১৯৪০
১৯৫০
মহাত্মা গান্ধীয়ে লণ্ডনত আইনৰ শিক্ষা গ্ৰহণ কৰিছিল।
গান্ধীজীয়ে ভাৰতলৈ ওভতি আহে আৰু ৰাজকোটত থাকিবলৈ লয়।
1893-1914
মহাত্মা গান্ধীৰ জন্ম হয় ২ অক্টোবৰ, ১৮৬৯ চনত গুজৰাট ৰাজ্যৰ পুৰবন্দৰত
গান্ধীজীয়ে দক্ষিণ আফ্ৰিকালৈ গৈ আইনজীৱি হয়।
১৯১৫ চনৰ জানুৱাৰী মাহত গান্ধীজীয়ে পুনৰ ভাৰতলৈ ওভতি আহে।
১৯৪৮ চনৰ ৩০ জানুৱাৰী তাৰিখে নতুন দিল্লীত গান্ধীজীক হত্যা কৰা হয়।

তেওঁ দক্ষিণ আফ্ৰিকালৈ গৈ ভাৰতীয় সকলৰ অধিকাৰ ৰক্ষাৰ বাবে সংগ্ৰাম কৰে।
তেওঁক জেললৈ প্ৰক্ষেপ কৰা হয়।
দেশ বিভাজন আৰু ভাৰতৰ স্বাধীনতা লাভ।
তেওঁৰ কস্তুৰবা নাকাঞ্জক বিয়া কৰাইছিল।
অমৃতসৰৰ গণহত্যা।
তেওঁৰ জন্ম হয় গুজৰাট ৰাজ্যৰ পুৰবন্দৰত
তেওঁ এজন উকিল হৈ ভাৰতলৈ ওভতি আহে।
নিমখ যাত্ৰা।
1860
1870
1880
1890
1900
1910
1920
1930
1940
1950
তেওঁক হত্যা কৰা হয়।
প্ৰথম ইংলেণ্ড ভ্ৰমণ।
তেওঁ পুনৰ ভাৰতলৈ ওভতি আহে আৰু ভাৰতীয় জাতীয় আন্দোলনত অংশগ্ৰহণ কৰে।
অস্পৃশ্যতাৰ বিৰুদ্ধে অভিযান আৰম্ভ কৰে

➤ মহাত্মা গান্ধীয়ে দক্ষিণ আফ্ৰিকালৈ গৈ কি কি কৰিছিল ?

১৮৯৩

মহাত্মা গান্ধী দক্ষিণ আফ্ৰিকাৰ দাৰবান বন্দৰত উপস্থিত হয়।

১৮৯৩

গান্ধীজীয়ে দাৰবানৰ পৰা প্ৰিটৰিয়ালৈ এখন মোকৰ্দমাত সহায় কৰিবলৈ যায়। তেওঁ ট্ৰেইনত বৃটিছৰ বাবে সংৰক্ষিত প্ৰথম শ্ৰেণীৰ আসনত বহিবলৈ লয়। যাৰ বাবে তেওঁক ট্ৰেইনৰ পৰা গতিয়াই তললৈ পেলাই দিয়া হয়। সেই ৰাতি গান্ধীজীয়ে পিটাৰমাৰিজবাৰ্গৰ ৰেলৰ ষ্টেচনতেই কটাইছিল।

১৮৯৪

গান্ধীজীয়ে ভাৰতীয় নাটাল কংগ্ৰেছ দলৰ ভেটি সুদৃঢ় কৰিবলৈ আৰু কিছুদিন দক্ষিণ আফ্ৰিকাত থাকিবলৈ সন্মত হৈছিল। ভাৰতীয়সকলৰ অধিকাৰসমূহৰ বাবে যুঁজাৰ ক্ষেত্ৰত গান্ধীজীৰ ভূমিকা গুৰুত্বপূৰ্ণ বুলি ভৱা হৈছিল।

১৮৯৬

গান্ধীজীয়ে পত্নী কস্তুৰবা আৰু তেওঁৰ পৰিয়ালৰ বাবে দক্ষিণ আফ্ৰিকাৰ পৰা ঘূৰি আহিছিল।

১৮৯৭

গান্ধীজীয়ে যাত্ৰা কৰা এচ এচ কৰলেণ্ড জাহাজখন ডাৰবান হাৰবাৰ বন্দৰত উপস্থিত হওঁতে ভাৰত বিৰোধী এটা দলে এক শত্ৰুতাৰ মনোভাবেৰে সম্ভাষণ জনাইছিল আৰু পিছলৈ তেওঁক আক্ৰমণো কৰা হৈছিল।

১৮৯৯

দক্ষিণ আফ্ৰিকান যুদ্ধৰ (**পূৰ্বৰ এংলো বোয়েৰৰ যুদ্ধ**)সময়ত তেওঁলোকৰ সৈন্যসকলক সহায় কৰিবলৈ গান্ধীজীয়ে এটা ভাৰতীয় এম্বুলেন্স সেৱা আৰম্ভ কৰে।

১৯০১

গান্ধীজীয়ে ভাৰতত ভাৰতীয় ৰাষ্ট্ৰীয় কংগ্ৰেছৰ এখন অধিৱেশনত অংশগ্ৰহণ কৰি দক্ষিণ আফ্ৰিকালৈ পুনৰ ঘূৰি যায়।

১৯০২

গান্ধীজীয়ে জোহান্সবাৰ্গত আইনৰ এটা কাৰ্যালয় স্থাপন কৰিছিল।

১৯০৩

গান্ধীজীয়ে জোহান্সবাৰ্গত ইণ্ডিয়ান অপিনিয়ন (**পিছলৈ চিম্পলি অপিনিয়ন)** নামৰ এখন বাতৰি কাকত ছপা কৰি উলিয়াইছিল।

১৯০৪

গান্ধীজীয়ে ডাৰবানৰ পৰা ২০ কি:মি: আঁতৰত এটুকুৰা মাটি কিনে আৰু ফিনিক্স ফাৰ্মৰ প্ৰতিষ্ঠা কৰে। হাৰমন কলি ন্সবাৰ্গক সাক্ষাৎ কৰে।

১৯০৬

সত্যাগ্ৰহৰ জন্ম। জোহান্সবাৰ্গৰ এখন সভাত গান্ধীজীয়ে সভাপতিত্ব কৰে। সেই সভাতে ভাৰতীয় সকলে আইন অমান্য এক্টৰ মাধ্যমেৰে এচিয়া বিৰোধী নতুন আইনখনৰ বিৰোধিতা কৰে।

১৯০৮

গান্ধীজীৰ লগত পাছবুক নথকাৰ বাবে তেওঁক গেপ্তাৰ কৰা হৈছিল। কিন্তু জেনেৰেল জন স্মুটছক (Jhon Smuts) লগ পোৱাৰ পিছত তেওঁক মুক্তি দিয়া হয়।

১৯০৮

আগষ্ট মাহত হাজাৰ হাজাৰ ভাৰতীয় লোকে তেওঁলোকৰ পাছবুক আৰু পঞ্জীয়ন নথিসমূহ জোহান্সবাৰ্গৰ হামিদিয়া মছজিদৰ সন্মুখত জ্বলাবলৈ আগবাঢ়ি আহে।

১৯০৯

গান্ধীজীয়ে কস্তুৰবাক লগ কৰিবলৈ নাটাললৈ যায়। ট্ৰানচালভালৈ ঘূৰি আহোঁতে তেওঁক পুনৰ গ্ৰেপ্তাৰ কৰা হয়।

১৯১০

গান্ধীজী আৰু কলিনবেকে জোহান্সবাৰ্গৰ পৰা কিছু আঁতৰত টলষ্টয় ফাৰ্মৰ প্ৰতিষ্ঠা কৰে। (বৰ্তমান লেনাচিয়াৰ ওচৰত)। এই ফাৰ্মখনেই দক্ষিণ আফ্ৰিকাত গান্ধীজীৰ ভেটি সুদৃঢ় কৰে।

১৯১৩

চাৰ্লি বিচাৰৰ পিছত খ্ৰিষ্টান বিবাহ ভাৰতীয় আইনৰ অধীনত সম্পন্ন হৈছিল সেইবোৰ নিষিদ্ধ ঘোষণা কৰা হয়। ইয়াৰ ফলত বহুতো মহিলাই সত্যাগ্ৰহত যোগদান কৰে।

১৯১৪

ভাৰতীয় সকলৰ ওপৰত আৰোপ কৰা কৰ ব্যৱস্থা বন্ধ কৰা, ভাৰতীয়সকলৰ বিবাহক স্বীকৃতি দিয়া আৰু ভাৰতীয়সকলে কৰা স্বাধীনতা আন্দোলনৰ ফলত সত্যাগ্ৰহ কাৰ্যসূচী উঠাই লয়।

unicef
for every child

১) ১৯০৩ চনত গান্ধীজীয়ে দক্ষিণ আফ্ৰিকাত কি কি কৰিছিল ?

২) ১৯০৮ চনত গান্ধীজীক কিহৰ বাবে গ্ৰেপ্তাৰ কৰা হৈছিল ? কোনে তেওঁক সহায় কৰিছিল ?

৩) গান্ধীজীয়ে ১৯০৩ চনত ক'ত আৰু কি নামেৰে বাতৰি কাকত ছপা কৰি উলিয়াইছিল ?

৪) গান্ধীজীয়ে দক্ষিণ আফ্ৰিকাত কিমান বছৰ আছিল ?

১৯১৯ চনত পঞ্জাবৰ জালিয়ানাৱাগত সংঘটিত গণ হত্যালীলা ।

১৯১৯ চনত মহাত্মা গান্ধীয়ে উলিওৱা ঐতিহাসিক দাণ্ডি যাত্ৰা।

১৯৩০ চনত লণ্ডনত অনুষ্ঠিত হোৱা ঘূৰণীয়া মেজমেল।

unicef for every child

➤ তলত গান্ধীজীৰ আদৰ্শ বিদ্যালয়ৰ নমুনা দিয়া হৈছে

৬৪

➤ বৃত্তৰ বাহিৰত দিয়া বাক্যসমূহ লৈ বৃত্তৰ ভিতৰত ক্ৰম অনুসৰি এটা দফা প্ৰস্তুত কৰোঁ ।

সৰবমতী আশ্ৰমৰ পৰা আৰম্ভ হৈ দাণ্ডিত শেষ হয়

নিমখৰ ওপৰত বৃটিছসকলৰ একচেটিয়া অধিকাৰ আছিল

প্ৰায় ২৪০ মাইল দূৰত্ব অতিক্ৰম কৰিছিল

মহাত্মা গান্ধী আছিল দাণ্ডি যাত্ৰাৰ মূল গুৰি ধৰোঁতা

দাণ্ডি যাত্ৰাত প্ৰথমে প্ৰায় ৭৯ জন লোকে অংশগ্ৰহণ কৰে।

১৯৩০ চনৰ ১২ মাৰ্চ

এই যাত্ৰা ২৪ দিন ধৰি চলিছিল

ভাৰতীয় সকলৰ নিমখ প্ৰস্তুত কৰাৰ অধিকাৰ নাছিল।

ভাৰতীয়সকলে নিমখ প্ৰস্তুত কৰি নোণ আইন ভংগ কৰিছিল

....

....

....

....

....

....

....

....

কাৰ্য - ৰবিন্দ্ৰনাথ ঠাকুৰ আৰু মহাত্মা গান্ধী দুয়োজনেই বিদ্যালয় স্থাপন কৰিছিল যদিও দুয়োৰে বিদ্যালয়ৰ মাজত পাৰ্থক্য আছিল, ইয়াৰ কাৰণ কি আছিল বুলি ভাবা ?

➤ কাৰ্য - তলৰ ঘটনাবোৰ কোন চনত সংঘটিত হৈছিল ক্ৰম অনুসৰি সজাওঁ।

মহাত্মা গান্ধী দক্ষিণ আফ্ৰিকাৰ দাৰবান বন্দৰত উপস্থিত হয়।

গান্ধীজীয়ে জোহান্সবাৰ্গত আইনৰ এটা কাৰ্যালয় স্থাপন কৰিছিল।

গান্ধীজীয়ে দাৰবানৰ পৰা প্ৰিটৰিয়ালৈ এখন মোকৰ্দমাত সহায় কৰিবলৈ যাঁওতে বৃটিছসকলে তেওঁক ট্ৰেইনৰ পৰা গতিয়াই তললৈ পেলাই দিছিল। সেই ৰাতি গান্ধীজীয়ে পিটাৰমাৰিজবাৰ্গৰ ৰেলৰ ষ্টেচনতেই কটাইছিল।

গান্ধীজীয়ে পত্নী কস্তুৰবা আৰু তেখেতৰ পৰিয়ালৰ বাবে দক্ষিণ আফ্ৰিকাৰ পৰা ঘুৰি আহিছিল।

গান্ধীজীয়ে ডাৰবানৰ পৰা ২০ কি:মি: দূৰত এটুকুৰা মাটি কিনে ।

১) ....

২) ....

৩) ....

৪) ....

৫)

unicef
for every child

১) ১৯৩০ চনৰ ১২ মাৰ্চ তাৰিখে দাণ্ডি বা লোণ অমান্য আন্দোলনৰ আৰম্ভ হয়। এই আন্দোলন প্ৰায় ২৪ দিন ধৰি চলিছিল।

২) সেই সময়ত ভাৰতবৰ্ষত ইংৰাজসকলে শাসন কৰিছিল। লোণ অথাৎ নিমখ মানুহৰ জীৱনৰ এক অপৰিহাৰ্য বস্তু। কিন্তু ইংৰাজসকলে ভাৰতীয়সকলৰ ওপৰত নিষেধাজ্ঞা জাৰি কৰিছিল যাতে কোনেও ঘৰত নিমখ সংগ্ৰহ আৰু বিক্ৰী কৰিব নোৱাৰে। ভাৰতীয়সকলে যাতে নিমখ ইংৰাজসকলৰ পৰা কিনে তাৰ ব্যৱস্থা কৰিছিল। নিমখ প্ৰস্তুত কৰাৰ ক্ষেত্ৰত ইংৰাজসকলে একছত্ৰী ব্যৱস্থা প্ৰবৰ্তন কৰিছিল। লোণ অমান্য আন্দোলন ইংৰাজৰ অত্যাচাৰৰ বিৰুদ্ধে এক শক্তিশালী আন্দোলন আছিল।

৩) দাণ্ডিৰ সাগৰৰ পাৰত উপস্থিত হৈ গান্ধীজীয়ে বে-আইনীভাৱে নিমখ প্ৰস্তুত কৰে আৰু ইংৰাজৰ লোণ আইন ভঙ্গ কৰে। আগলৈ এই আন্দোলনে এক শক্তিশালী ৰূপ ধাৰণ কৰে । ভাৰতীয়সকলে কেৱল নিমখ প্ৰস্তুত কৰাই নহয় ইংৰাজৰ লোণ আইনকো অম্যান্য কৰে।

৪) লোণ আইন বা দাণ্ডি যাত্ৰা প্ৰায় ৮০ জন লোকৰ দ্বাৰা আৰম্ভ হৈছিল। যেতিয়া ই আহমেদাবাদৰ পৰা দাণ্ডিৰ ফালে ৩৯০ কি:মি: পথ আগুৱাই গৈছিল তেতিয়া আৰু বহুতো লোকে এই আন্দোলনত যোগ দিছিল। দাণ্ডিত উপস্থিত হোৱালৈকে এই আন্দোলনত প্ৰায় ৫০ হাজাৰ লোকে যোগদান কৰিছিল। ভাৰতীয় সকলে যিদৰে অহিংসা আৰু নম্ৰভাৱে ইংৰাজৰ একছত্ৰী শাসন ব্যৱস্থাৰ বিৰোধিতা কৰিছিল। এই খবৰ প্ৰায়বোৰ বাতৰি কাকততে ছপা হৈছিল। ইয়াৰ দ্বাৰা ভাৰতৰ স্বাধীনতা আন্দোলনৰ এক নতুন দিশৰ সূচনা হৈছিল।

unicef for every child

ক'ৰণাৰ মহাপাক

এখন গাৱঁৰ নামঘৰটোত
বহিল এখন সভা; (সামাজিক দূৰত্ব বজাই)
বুঢ়া মেথাইও হেনো জানিব লাগে
ক'ৰণা বেমাৰৰ কথা।
হয়তো হয়, গোটেইখনতে
ক'ৰণা বেমাৰৰ কথা ;
আমিহে নাজানো এই ৰোগৰ
আঁতিগুৰি একা।
বৰমেধীয়ে ক'বলৈ ধৰিলে শুনা তেন্তে
ক'ৰণাৰ বিষয়ে জনাওঁ ;
আৰে তাৰে মুখত শুনাখিনিকে
আপোনাসবক বুজাওঁ।
বেক্টেৰীয়া নামৰ আছে এবিধ
চকুৰে নমনা জীৱ ;
সি সোমালেই আমাৰ দেহত
এই বেমাৰ হ'ব।
বেমাৰ হ'লে কিবা এন্টিবায়'টিক
নামৰ এবিধ দৰাই ;
বেমাৰীৰ গাত ভৰাই দিলে
বেমাৰটো হেনো পলায়।
এনেকৈয়ে বৰমেধীয়ে বক্তৃতা দিয়ে
বহু সময় ধৰি ;
সকলোৰে শলাগিলে বৰমেধীক
হয় হয় কৰি।

ৰাইজৰ মাজতে আছিল বহি
ৰতন খুড়াৰ ল'ৰা ;
অষ্টম শ্ৰেণীত পঢ়ি আছে
নাম যতীন বৰা।
থিয় হৈ ক'লে সকলোকে চাই
নধৰিব দায়-দোষ
মেধীককাৰ কথাখিনি শুনি
উঠিছে মোৰ শোক
ছাৰে এদিন হোৱাটছ্ এপত
কৈছিল সকলো কথা
ভাইৰাছৰ পৰাহে হয় ক'ৰণা
এই কথা সঁচা।
কোনোধৰণৰ এন্টিবায়টিক কামত নাহে
ভাইৰাছজনিত ৰোগত ;
ভেক্‌চিন আহিলেহে সকলো জিকিম
ক'ৰণাৰ সৈতে যুঁজত।
মেল মিটিং আদি বন্ধ কৰা
চৰকাৰে দিছে দিহা ;
সাৱধানতা মানি ঘৰতে থকাই
অতিকৈ উচিত কথা।
কথা শুনি সকলোৱে সামৰিলে
আজিৰ সভা ;
সঠিক কথাবোৰ জানিবৰ বাবে
কৰিলে গুণা-গুঠা।

ৰুবুল বৰা

unicef for every child

(১) বেক্টেৰীয়া আৰু ভাইৰাছক কি জীৱ বুলি জনা যায় ?

(২) তোমাৰ মতে বৰমেধীৰ কথা গ্ৰহণযোগ্য নে সৰু ল'ৰা যতীনৰ কথা গ্ৰহণযোগ্য ? (যিজনৰ কথা গ্ৰহণযোগ্য বুলি ভাবা তেওঁৰ সপক্ষে তোমাৰ মতামত আগবঢ়োৱা।

(৩) বেক্টেৰীয়া আৰু ভাইৰাছৰ বিষয়ে তথ্য সংগ্ৰহ কৰা।

(৪) এন্টিবায়টিক আৰু ভেক্চিনৰ (টিকা) বিষয়ে তিনি শাৰী বাক্য লিখা। তুমি কি কি ৰোগৰ ভেক্চিন লৈছা লিখা।

অষ্টম শ্ৰেণীৰ বিজ্ঞান পাঠ্যপুথিৰ অধ্যায় ২ **'অণুজীৱ ঃ মিত্ৰ আৰু শত্ৰু'** পাঠটো পঢ়া আৰু কাৰ্যসমূহ কৰা।

জীৱাণু কি ?

জীৱাণু হৈছে এক অতি ক্ষুদ্ৰ জীৱ যাক আমি খালী চকুৰে নেদেখোঁ। এই জীৱাণুবোৰে আমাৰ দেহত সংক্ৰমণ ঘটাই বিভিন্ন বেমাৰ-আজাৰৰ সৃষ্টি কৰে। এই অতি ক্ষুদ্ৰ জীৱবোৰক আমি কেৱল অনুবীক্ষণ যন্ত্ৰৰ সহায়তহে দেখো। এই জীৱাণুসমূহ আমাৰ খাদ্য, খোৱা পানী, হাতৰ তলুৱা, ভৰি বা আমাৰ দেহৰ বিভিন্ন অঙ্গত থাকে।

আমাৰ দেহত যেতিয়া এই জীৱাণুসমূহ প্ৰৱেশ কৰে তেতিয়া ই খুব কম সময়ৰ ভিতৰতে বংশ বৃদ্ধি কৰে। কিছুমান জীৱাণু আছে যি প্ৰতিদিনে দুগুণকৈ বৃদ্ধি পায়। ২৪ ঘণ্টাৰ মূৰে মূৰে এটা কোষৰ পৰা ২টা, ২টা কোষৰ পৰা চাৰিটা, ৪টা কোষৰ পৰা আঠটা কোষৰ সৃষ্টি হয়। এনেদৰে প্ৰায় ৫০ দিনৰ ভিতৰত মানুহৰ সমগ্ৰ শৰীৰত ই বিয়পি পৰে।

আমাৰ দেহত বেমাৰ সৃষ্টি কৰা কেইবিধমান জীৱাণুৰ নাম-

এমিবা প্ৰটেয়াছ	ছোৱাইন ফ্লু	এভিয়ান ফ্লু ভাইৰাছ
ভিব্ৰিও কলেৰা	এমিবিঅ' ডিচেন্ট্ৰী	স্মল পক্স ভাইৰাছ (সৰু আই)

১) কোনো এটা জীৱাণু ১ দিনত যদি ২ গুণকৈ বৃদ্ধি পায়, তেন্তে ১০,০০০ টা কোষ সৃষ্টি হ'বলৈ কিমান দিন লাগিব ?

....

....

....

....

উত্তৰ কৰোঁ

ক) জীৱাণু কি ?

....

....

খ) পেনিচিলিন কোনে আৱিস্কাৰ কৰিছিল ?

....

....

গ) পলিঅ' ভেকচিন কোনে আৱিস্কাৰ কৰিছিল ?

....

....

ঘ) কি কি কাৰণত মানুহ বেমাৰত পৰে ?

....

....

....

....

ঙ) কি কি মাধ্যমেৰে জীৱাণুবোৰে আমাৰ দেহত প্ৰৱেশ কৰিব পাৰে ?

....

....

....

....

....

unicef for every child

জানি থওঁ -

সময়ৰেখা হৈছে এখন মানচিত্ৰ য'ত গুৰুত্বপূৰ্ণ ঘটনা সমূহৰ তালিকাৰ জৰিয়তে নিৰ্দেশ দিয়া থাকে। যাৰ জৰিয়তে ঘটনাসমূহৰ উদ্ভৱ সম্পৰ্কে জানিব। সময়সূচী সমূহ উলম্ব বা অনুভূমিক হ'ব পাৰে।

এডৱাৰ্ড জেনাৰৰ দ্বাৰা সৰু আই প্ৰতিষেধক চিতা আবিস্কাৰ— ১৭৯৬ চন

লুইচ পেষ্টিউৰ ক'লেৰা ভেকচিন — ১৮৮০ চন

আলেকজেণ্ডাৰ ফ্লেমিঙৰ দ্বাৰা পেনিচিলিন আবিস্কাৰ — ১৯২৮ চন

এনটন ভেন লিউবেনহ'কৰ দ্বাৰা বেক্টেৰিয়া আবিস্কাৰ — ১৬৭৪ চন

যোচেফ লিষ্টাৰৰ দ্বাৰা এনটিচেপ্টিক আবিস্কাৰ — ১৮৬৫ চন

লুইচ পেষ্টিউৰ দ্বাৰা ৰেবিজ ভেকচিন আবিস্কাৰ — ১৮৮৫ চন

জোনছ চল্কৰ দ্বাৰা পলিঅ' ভেকচিন আবিস্কাৰ — ১৯৫৩ চন

ওপৰৰ সময়ৰেখাৰ সহায়ত ভেক্‌চিন আৰু প্ৰতিষেধকৰ আবিষ্কাৰ সম্পৰ্কে নিজৰ কথাৰে লিখো।

....

....

....

....

সময়ৰেখাৰ সহায়ত তলৰ কাৰ্যকেইটা কৰোঁ

১) ৰেবিজ্ ভেকচিন আৱিস্কাৰ হোৱাৰ কিমান বছৰৰ পাছত পেনিচিলিন আৱিস্কাৰ হৈছিল ?

....

২) বৰ্তমান সময়ৰ পৰা কিমান বছৰৰ আগতে পলিঅ' ভেকচিন আৱিস্কাৰ হৈছিল ?

....

৩) সময়সূচীখন চাই ক্ৰম অনুসৰি ঘটনাবোৰ লিখা।

....

....

....

....

....

....

....

৪) সৰু আই প্ৰতিষেধক চিতা আৱিস্কাৰ হোৱা কিমান বছৰৰ পাছত পলিঅ' ভেকচিন আৱিস্কাৰ হৈছিল ?

....

৫) পেনিচিলিন আৱিস্কাৰ হোৱা কিমান বছৰৰ আগত কলেৰা ভেকচিন আৱিস্কাৰ হৈছিল ?

....

unicef for every child

দৈনিক অগ্ৰগতিৰ খতিয়ান

কাৰ্ড নং	তাৰিখ	চিন দিওঁ (✔)	কাৰ্ড নং	তাৰিখ	চিন দিওঁ (✔)
		পাৰিছো / নাই পৰা			পাৰিছো / নাই পৰা
		পাৰিছো / নাই পৰা			পাৰিছো / নাই পৰা
		পাৰিছো / নাই পৰা			পাৰিছো / নাই পৰা
		পাৰিছো / নাই পৰা			পাৰিছো / নাই পৰা
		পাৰিছো / নাই পৰা			পাৰিছো / নাই পৰা
		পাৰিছো / নাই পৰা			পাৰিছো / নাই পৰা
		পাৰিছো / নাই পৰা			পাৰিছো / নাই পৰা
		পাৰিছো / নাই পৰা			পাৰিছো / নাই পৰা
		পাৰিছো / নাই পৰা			পাৰিছো / নাই পৰা
		পাৰিছো / নাই পৰা			পাৰিছো / নাই পৰা
		পাৰিছো / নাই পৰা			পাৰিছো / নাই পৰা
		পাৰিছো / নাই পৰা			পাৰিছো / নাই পৰা
		পাৰিছো / নাই পৰা			পাৰিছো / নাই পৰা
		পাৰিছো / নাই পৰা			পাৰিছো / নাই পৰা
		পাৰিছো / নাই পৰা			পাৰিছো / নাই পৰা
		পাৰিছো / নাই পৰা			পাৰিছো / নাই পৰা
		পাৰিছো / নাই পৰা			পাৰিছো / নাই পৰা
		পাৰিছো / নাই পৰা			পাৰিছো / নাই পৰা
		পাৰিছো / নাই পৰা			পাৰিছো / নাই পৰা
		পাৰিছো / নাই পৰা			পাৰিছো / নাই পৰা
		পাৰিছো / নাই পৰা			পাৰিছো / নাই পৰা
		পাৰিছো / নাই পৰা			পাৰিছো / নাই পৰা
		পাৰিছো / নাই পৰা			পাৰিছো / নাই পৰা
		পাৰিছো / নাই পৰা			পাৰিছো / নাই পৰা